1299

Фонд № 481 оп. № 1 ед. хр. № 6209

Фонд 481 Оп. 1 ед. хр. № 1299

1299 (6209). 29 ნახატი [illegible], [illegible]
და [illegible] [illegible].
1912 წ. სექტემბრის 6 – 1925 წ. ნოემბრის 16. ფ. 115

მიკროფოტოასლი
МИКРОФОТОКОПИЯ

1916
115 ф.

Фонд № 481 1 6209

Форма № 23

Центральный государственный исторический архив Грузинской ССР в г. Тбилиси

ЛИСТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ДОКУМЕНТОВ

Фонд № 481 год 1916 опись № 1 ед. хр. № 1299

Дата использования	№№ использованных листов	Для какой цели использован документ	Характер использования документа (снята копия, сдел. выписка) №№ листов	Подпись лица, сделавшего запись
1	2	3	4	5

Тип. № 11, зак. 173, тир. 10 000.

дз481 IV

№ 29

~~5198~~ 198

საქმე

აქტ № ~~6209~~ 1293

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისა

სხვადა სხვა. შემოსული მიწერ მოწერა

~~შესახებ~~

დაიწყო 1916 წ.

გათავდა 191 წ.

„115" ფურცელს შეიცავს საქმე.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ა) [illegible]

ბ) [illegible]

გ) [illegible]

დ) [illegible]

ე) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible] I და II [illegible]
2. Русское Слово I და II [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible] Крюкова – 98.25,
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]
11. [illegible]
12. История религий Прайса 5 п.
13. „[illegible]" [illegible]
14. [illegible] I და II
15. [illegible] I, II და III.
16. [illegible]
17. [illegible]
18. [illegible] (Беседы по списанию)
19. [illegible]
20. [illegible] 10.
21. [illegible]
22. [illegible]

213 [illegible] 1908 წ. [illegible]

23 [illegible] „[illegible]" [illegible] 1911 წ. [illegible]

24. [illegible] 32 [illegible] 3.50 [illegible] 4 [illegible]

25. „[illegible]" 50 [illegible] 6 [illegible]

26. „[illegible]" 12 [illegible]

27 „[illegible]" 11 [illegible] Фудлера [illegible] 11р.

28 „[illegible]" [illegible]

29 „[illegible]" [illegible]

30 „[illegible]" [illegible]

31. „[illegible]" [illegible] 17 [illegible]

32 [illegible]

33. [illegible] „[illegible]" [illegible]

34 Предметный метод обучения Вахтерова

35. Предметные уроки по мысли Песталоцци [illegible]

36. [illegible]

37 [illegible]

38 [illegible]

39 Небесные светила, Общедоступные очерки по астрономии Вахтерова ц. 30к.

40 О преподавании географии в начальной школе Я. И. Руднева

4.1 [illegible]

42 Давайте рисовать под редакцией Горбунова Посадова

41 Проф. У. Аугсбург – Новая школа рисования.

1. В. Романовъ. Новый путь. (Методика начальной ариом.)
2. В. Беллюстинъ. Методика Ариометики.
3. А. Неселовская. Наглядный задачникъ
4. Шохоръ-Троцкій. Наглядность и наглядныя пособія при обученіи ариометикѣ.
5. Кавказская школа за 1914 г., № 7.

[illegible] ու [illegible] — 12 ռուբ.

[illegible] [illegible] [illegible] —

[illegible] Ն. Յ. [illegible]

მიღებულია
1912 6/IX №

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ
საზოგადოებას

[illegible]

[illegible]

ს. მირზაანის, სიღნაღის მაზრ., მღვდლის
[illegible]

სოფ. მირზაანი მდებარეობს [illegible] სიღნაღის მაზრა. [illegible]

[illegible]

[illegible] 1912 წ. [illegible] 28.

ს. [illegible]

56
5

[illegible]

[illegible]

[illegible]

6

სასკოლო საქმის გეგმის [illegible]

1914 წლის.

×

1. სასკოლო საქმე 1914 წლის განმავლობაში [illegible] ~~[illegible]~~ წლის განმავლობაში [illegible]
2. [illegible] ~~[illegible]~~
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
9. [illegible]

[illegible] «Русское Слово» I [illegible].

10. [illegible] «[illegible]» [illegible], «[illegible]» և «Русское Слово» [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]

М. Н. П.
Кавказскій Учебный Округъ
[illegible] Народныхъ Училищъ
[illegible] губерніи
Смотритель
Цаяскаго
двухкласснаго
училища
№ 13
12 [illegible] 1914 წ.
сел. [illegible]

ქართველთა შორის
წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების
მთავარი გამგეობის წინაშე.

[illegible] „[illegible]“ [illegible]
19 17/II 14 წ. № 59

[illegible] 19 13/III 14 –
[illegible] 17/III 1914 –

ცაიშის, [illegible] ქ. შ. წ. კ. გამავრცელებელი საზოგადოების
მთავარი გამგეობის [illegible] წინაშე, [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible]... [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]... [illegible]
[illegible] ამ [illegible] [illegible]?!! [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]
[illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]?!. ამ [illegible] ამ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და ამ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible],

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ланчхуты.

Ауанское двухклассное училище.

Георгію Микаберидзе.

Секретарь
Дворянства
Тифлисской губерніи.

დიდად პატივცემულო

ბატონო გიორგი ნიკოლოზის ძევ!

დღეს შესრულდა ოც და ხუთმეტი წელიწადი მას აქეთ, რაც დაფუძნებულ იქმნა ქართველთა შორის წერა კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება.

ქართლ-კახეთის თავადაზნაურობის თვალში ეს განმანათლებელი და კულტურული დაწესებულება იყო და არის განუქრობელი შუქ-მფენი კანდელი, რომელიც მთელს ჩვენს ერს გზას უნათებს წინსვლისა და უკეთესს მერმისისაკენ.

მისი დიდი მნიშვნელობა ჩვენი სამშობლოსათვის იმითაც განიზომება, რომ საუკეთესო და წარჩინებულნი საზოგადო მოღვაწენი თავის უპირველეს და უწმინდეს

მის მაღალმაღლმატებულებას
გ. ნ.
ყაზბეგს.

ვალად სთვლიდნენ და ეხლაც სთვლიან თავიანთ უანგარო მონა-წილეობას ამ დაწესებულების მართვა-გამგეობაში.

მატიანე წერაკითხვის საზოგადოების არსებობისა თითქმის მატიანეა ჩვენი საზოგადოებრივობის მომწიფებისა და განვითარებისა.

და აი დღეს, როცა შესრულდა ოც და ხუთმეტი წელიწადი საზოგადოების დაარსების დღიდგან, - ვალად ვთვლი ჩემს თავს, - ქართლ-კახეთის თავადაზნაურობის სახელით, - მოგილოცოთ თქვენ, როგორც საზოგადოების გამგეობის თავჯდომარეს, თქვენს თანა-მოამხანაგეთ და მთელს საზოგადოებას ბრწყინვალე დღესასწა-ული საზოგადოების ხანგრძლივის ნაყოფიერის არსებობისა და ვუსურვო მას კვალად საიმედო მომავალი ქართველ ერის სან-შოდ და საკეთილდღეოდ.

დავშთები მარადის თქვენი პატივისმცემელი

№ 676

"31" მარტი 1914 წ.

ქ. ტფილისი.

[illegible]

~~[illegible]~~

ხონის განყოფილება

ქართველთა შორის

წერა-კითხვის გამავრცელებელი

საზოგადოების

გამგეობა.

№

17-ე მარტს 1914 წ.

დაბა ხონი.

შემოსულია 1914 19/III № 177

ქ. შ. წ. კ. გ.

საზოგადოების მთავარ გამგეობას

უმორჩილესად გაცნობებთ, რომ

ქ. შ. წ. კ. გ. ს. ხონის განყოფილების წე-

[illegible]

80 კაპ., [illegible]

[illegible]

გამგეობის თავმჯდომარე [illegible]

[illegible]

11

[illegible]

მიღებულია
1914 24/IV № 182

[illegible]

[illegible] 8/ 1914. I ნ. 500 [illegible] + II ნ. 300 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
~~[illegible]~~ [illegible]
[illegible]
[illegible]

Батумъ
Кладбищенская № 5.
~~Александру Ник.~~
Северіану Окропировичу
Меладзе [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

21/IV. 14 г.

Тифлисскій
Губернскій Предводитель
Дворянства.

დიდად პატივცემულო

ბატონო გიორგი ნიკოლოზის ძევ!

მცხეთის სამთავროს დედათა მონასტერთან არსებობს ქალთა სკოლა პროფესიონალურ განყოფილებით.

ამ სკოლის ბედიღბალს თავადაზნაურობა დიდის გულხმიერებით ეკიდება, რადგანაც დუშეთის მაზრაში ეს განმანათლებელი დაწესებულება თითქმის ერთად ერთია, ჩვენის ხალხის ყოფაცხოვრებასთან შეთანხმებული.

ამიტომ საჭიროა, რომ ამ სასწავლებლის სასწავლო ნაწილი კარგად იყოს დაყენებული. ამის მიღწევა კი მაშინ შეიძლება, თუ ყურადღება ექნება მიქცეული სასწავლებელს კომპეტენტურ დაწესებულებათაგან და ხან გამოშვებით შემოწმებული იქნება სწავლის მიმდინარეობა.

ამის შესახებ თვით სასწავლებლის ზედამხედველი

მის მაღალაღმატებულებას
გ. ნ.
ყ ა ზ ბ ე გ ს.
ქართ. წერა-კითხ. საზოგა-
დოების თავმჯდომარეს.

დედათა მონასტრის წინამძღვარი ნინო შუამდგომლობს.

სწორედ ამ შუამდგომლობის გამო - მოგმართავთ შემდეგის თხოვ-
ნით: 27 ამა თვეს ხსენებულ სასწავლებლის მოწაფეთა გამოცდაა
დანიშნული; საჭიროა, რომ ამ გამოცდას დაესწროს თავადაზნაურობის
მიერ დანიშნული წარმომადგენელი.

კეთილინებეთ და დაავალეთ წერა-კითხვის საზოგადოების სკოლე-
ბის ინსპექტორს ბ-ნ გრიგოლ ბურჭულაძეს იკისროს ეს მინდობილობა.
გზის ხარჯს იგი მიიღებს სათავადაზნაურო საკრებულოდან.

ბ-ნი გრ. ბურჭულაძე ძალიან დაგვავალებს, თუ მცირე ანგარიშს
მოგვაწვდის თვისის დაკვირვებისას.

დავშთები მარად თქვენი პატივისმცემელი

№ 944.

"19" მაისი 1914 წ.

ქ. ტფილისი.

ქ. შ. წ. გ. ს-ბას

[illegible] [illegible] [illegible].

~~[illegible]~~ [illegible] [illegible]
[illegible] ასი მანეთს [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible] [illegible].

1914 წელი, [illegible].

ПОЧТОВАЯ КАРТОЧКА

ტფილისი „ ....

19 —— 1

Въ г. Тифлисъ.

Въ канцелярію О-ва распр. грамотности среди груз. населенія на Кавказѣ.

Дворцовая ул., д. Дворянства.

БАТУМ ВОКЗАЛЪ

ТИФЛИСЪ 2.5.14

1354

41

[illegible]. [illegible]
[illegible] ([illegible]) [illegible]
[illegible]
[illegible] ([illegible]-
[illegible]). [illegible]
[illegible]
[illegible]; [illegible]
[illegible].
[illegible], [illegible]
[illegible] ([illegible]
[illegible]).
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible], [illegible]
[illegible]
[illegible]:

15

ქ.მ.წ.კ.გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობას

21/V 1914 წ.

მოხსენება.

წელს სკოლა უნდა გაიხსნას ზუგდიდში, აკაურთაში, ნალჩიკში/ამ სამი სკოლის შესახებ უკვე იყო სასკოლო სექციის დადგენილება/და ვარიანში. ამისთვის საჭიროა წელს I200 მ.: ზუგდიდის სკოლისთვის 300 მან., აკაურთის-I80 მან., ნალჩიკის-I60 მან., ვარიანის-560 მან.; მომავალი წლიდან კი-2300 მან.: ზუგდიდის სკოლისთვის-500მან, აკაურთის-420, ნალჩიკის-640, ვარიანის-740 მან.

გარდა ამისა მე წარვუდგინე სასკოლო სექციას მოხსენება შემდეგი სკოლების მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ: გომარეთში საჭიროა სკოლის აშენება, მოწყობა და მეორე მასწავლებლის მოწვევა, წინარეხში-შენობის მიმაცება და მეორე მასწავლებლის მოწვევა, აცენში-მეორე მასწავლებელი და სკოლის მოწყობა, შრომაში-მეორე მასწავლებელი და სკოლის მოწყობა, საგურამოში-სასკოლო შენობის აგება.

სასკოლო სექციის განკარგულებაში წელს გადადებულია ახალი სკოლების გახსნელად 600მან., არსებული სკოლების მდგო-

მარეობის გასაუმჯობესებლად I000 მან.,მოულოდნელი ხარჯ
თვის -4I00 მან.,სულ-5700 მან.ამ ფულიდან წელს ახალ ს
ლებზე დაიხარჯება I200 მან.,დანარჩენი 4I00 მანეთი უნდა მო
მარდეს უკვე არსებული სკოლების მდგომარეობის გაუმჯობე
ბას.

მომავალი წლიდან [illegible] სასკოლო სექციის მოულოდნელ ხარჯის
გადაიდება ცოტა და ფული საკმარისი იქნება სკოლების შე
სანახად.

სკოლების მეთვალყურე [illegible]

26 მაისს I9I4 წ.

ქ.შ.წ.კ.გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობას.

მ ო ხ ს ე ნ ე ბ ა.

ახლანდელი ომიანობის გამო ბევრი ქართველი ბავში დარჩება სკოლის გარეშე უსახსრობის გამო. ზოგის მამაა ჯარში წასული, ზოგისაც ძმა, და ამ გვარად ოჯახს მოაკლდა მარჩენალი ხელი, რისაგანაც ბევრი ჩავარდა ძლიერ გაჭირვებაში ~~ჩავარდა~~.

ქ.შ.წ.კ.გამავრცელებელი საზოგადოების მოვალეობაა ცოტათი მაინც შეუმსუბუქოს ჯარში გაწვეულთა ოჯახის შვილებს-მოსწავლე ახალგაზრდობას ეს გაჭირვებული მდგომარეობა. საჭიროა უფასოთ დაურიგდეს ქართული წიგნები და საჭირო რვეულები იმ მოსწავლე-ბავშვებს, ვისი მამა ან ძმა ომშია გაწვეული.

ამისათვის წ.კ.საზოგადოების გამგეობამ უნდა გადასდოს თავის საშუალების შესაფერი თანხა. ვფიქრობ, ათას მანეთამდი შეიძლება გადაიდოს იმ თანხიდან, რომელიც წელს ხარჯთ-აღრიცხვით სასკოლო სექციას აქვს მიცემული მოულოდნელ ხარჯისთვის.

ცნობებს გაჭირვებულ ბავშვების შესახებ მოგვაწვდიან თვით მასწავლებლები, რომლებსაც მივმართავთ გაზეთის საშუალებით. თქმა არ უნდა, განყოფილებანიც დაგვეხმარებიან ამ საქმეში

ცნობების მოწვლით და დახმარების ორგანიზაციის მოწყობი
მე დარწმუნებული ვარ, ზოგიერთ მოსაზრებათა გამო გამგე
მიიღებს აქ გამოთქმულ აზრს. მაშინ ურიგო არ იქნება, თუ
ნაირივე შინაარსის წინადადებით მიმართავს იგი განყოფი
ბებსაც.

სკოლების მეთვალყურე

2I მარიამობისთვეს I914 წ.

17

[illegible] „საბჭოს"

[illegible] № 17.

М. Н. П.

КАВК. УЧЕБ. ОКР.
ДИРЕК. НАР. УЧИЛ.
КУТ. ГУБЕРНИИ.
УЧИТ. [illegible] СЕЛЬ.
УЧИЛИЩА.

„20" декабр. 1914 г.

№ 41

Сел. Личи,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] м. Сачхери Завѣдывающему Личскимъ училищемъ.

[illegible]

30/XI 1914 წ.

I.

სხვა და სხვა მცოდნე პირების აზრი ვ. ბარნოვის "გაკვეთილები ქართული სიტყვიერებიდან"-ის შესახებ.

I.

დაწვრილებით გადაკითხვამ დამარწმუნა, რომ ვ. ბარნოვის თხზულება სასარგებლო წიგნი იქნება, თუ საზოგადოება გამოსცემს, მაგრამ შესწორება, შევსება და ენის გამართვაც დასჭირდება, რაი ჩემის აზრით უნდა იქმნეს კონდიციოსინე ქვა ნონ გამოცემისა.

I. ქართული მითოლოგიის იმ ნაწილს, სადაც სინათლის და სიბნელის საფუძვლებია განმარტული, თეოლოგიური ხასიათი აქვს, მაშინ როცა ცეცხლის თაყვანის ცემის კულტი დასაწყისი სინათლე და სიბნელე ერთმანეთს ებრძვის, ჯერ-ჯერობით ერთი მეორისგან ძლეულ გამარჯვებული, დღე იძლევა ღამისაგან, ღამე დღისაგანაო / იხ. გვ./12-13 /.

II. აზონის ამბავი ტრადიციონულია. საჭიროა, მატბერდის ქრონიკის ქართლის მოქცევის მიხედვით შესწორდეს. ფარნავაზ მეფის მიერ "გაადვილებული ხელის წერის ამბავიც ისეთივეა. აქაც საჭიროა აზრის დამყარება ქართული პალეოგრაფიული სისტემის განხილვით. / იხ. გვ. 14 /.

III. ანდრია მოციქულის მიერ ქრისტიანობის გავრცელების ამბავი უნდა იყვეს მოხსენებული, როგორც თქმულება და არა, როგორც საისტორიო სიმართლე / იხ. გვ. 42 /.

IV. ბუმბერაზთა ცხოვრებას აკლია ამირანის დახასიათება, რაიც რელიეფად უნდა იყვეს სხვათა შორის, როგორც უმთავრესი რამ ავტორის ლირიკული შენიშვნა, ცოდვა კია, რომ ამირან იტანჯვისო, მეტი და შეუფერებელია სახელმძღვანელოსთვის / იხ. გვ. 21 /. სრულიად აკლია საუკეთესო ნიმუში სახალხო ლირიკისა-აბესალომ და ეთერის თქმულება, რომელიც უსათუოდ შეტანილ უნდა იქმნეს.

V. მოუხერხებლად მიმაჩნია მიწოდება მოწაფეთათვის ჯერ ვე
დაუმტკიცებელის და შეუწყნარებელის აზრისა, ვითომც ხუცური ან
შემოღებულ იყვეს ძველებური ლურთმული და სახისებურის წერისაგ
/ იხ. გვ. 44, 55/.

VI. საქართველოს დაყოფა თემებად მუნდოვანია ენებისა და ვე
რაფიული ტერმინების არევის წყალობით / იხ. გვ. 5I /.

VII. მონასტრების ჩამოთვლას შემთხვევითი ხასიათი აქვს. უნდ
იყვეს თემობრივ და ქრონოლოგიურად ჩამოთვლილი, განმარტებით, ვი
დროს აშენდა, ვინ ააშენა, ვინ მოღვაწეობდა, რა ხელნაწერია დღე
იმ მონასტერში ნალვაწი და რა ღირსებისაა. დედათ მონასტერთა შო
საჭიროა აგრეთვე მოხსენებულ იქმნეს ტაოკლარჯეთის ხოფ. მეორეს
დათ მონასტერი, სადაც მოღვაწეობდა წარჩინებული დედათ მთავარი
რონია, რომელმაც დიდებული აშოტ კუროპალატი ცივი უარით გაისტუმ
და არ დაანება საყვარელი მხევალი, რომელიც მისთვის დასაკრძალა
ვად და ზნეობრივ საწვრთნელად მიებარებინა წმ. გრ. ხანძთელსა..
/ იხ. გვ. 6I /. წმ. გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრება, გიორგი მერჩულ
საგან აღწერილი, საჭიროა ცალკე გაკვეთილად იქმნეს შეტანილი, რო
გორც საუკეთესო ძეგლი ქართული ალოგრაფიისა.

VIII. წმ. ექვთიმე მთაწმინდელის ცხოვრებას აკლია ერთი ამბავ
მისი თუ, რამდენად სწუხდა ბერძნულის ზედმიწევნით მცოდნე ქართულ
ენის დავიწყებას და მერმე ერთი დიდი ავადმყოფობის შემდეგ როგორ
გულმოდგინებით შეუდგა ქართულის სწავლასა. ამ ამბავს აღმზრდელო
ბითი მნიშვნელობა აქვს. ბევრ თავმოყვარე გადაგვარებულ ქართველს
მიბაძავს სურვილს აღუძრავს. / იხ. გვ. 63 /. სრულიად არ არის გ
ხილვა იურიდიული და ისტორიული ძეგლებისა, რაიც უსათუოდ შეტანი
უნდა იქმნეს.

IX. წმ. გიორგი მთაწმინდელის ცხოვრებას აკლია ამბავი მისი თ
როგორი იყო წმ. გიორგი, როგორც მასწავლებელი, როგორც მზრუნველი
ახალთაობის განათლებისთვის როგორც წამყვანი მოწაფეებისა ბიზანტ
ში, რასაც კიდეც ემსხვერპლა. / იხ. გვ. 66. /.

X. აბდულ მესია იოანე შავთელისა ტრადიციონურად არის ახსნილ
ახალი გამოკვლევის მიუხედველად. შინაარსი ხატბისა, ნ. მარის გ
მოკვლევით, აშკარად ჰმოწმობს, რომ აბდულ მესია დავით აღმაშენე
ლია და არა თამარ მეფე. სხვა არა იყოს რა აბდულ / აბდულა / კაც
სახელია და არა ქალისა. / იხ. გვ. № 74 /.

XI. ვისრამიანის ორიგინალობა შეუწყნარებელია. / იხ. გვ. IO

8 გვერდი. "პერიოდი ხალხური სიტყვიერების განვითარებაში"
ავტორი ბევრსა სცდილა, რასაც დაწერილი გვერდების მოწმობს, რომ გამოერკვია, თუ როგორ წარმოსდგა მითიური, გმირული და ისტორიული პერიოდები / ხანა /. მაგრამ სიმარტივე და სიადვილე არც ამას ეტყობა. მითიური ხანის შესახებ ავტორს სხვათა შორის თვალსაჩინო მაგალითის მოყვანითაც კი არ შეუწუხებია თავი.

I5-37 გვ ბუმბერაზული / გმირული / პერიოდი გაუჭინაურებია 22 გვერდზედ; ასახელებს /8/ გმირს: ამბრი, ამირანი, ბადრი, უსუპი, როსტომი, ბეჟანი, ტარიელი და ავთანდილი. ამ გმირების შესახებ ამბობს ბევრსა, მაგრამ გადაჭრილს და საჭირო ცნობებს კი ცოტას იძლევა. საკმარისი იქნებოდა ერთის ან ორი გმირის დახასიათება ნაცვლად რვისა. საზეპირო მასალაც ამოურჩევია ძნელი და უვარგისი. ვითომ და არ მოიპოვებოდეს საუცხოვო ეროვნული ნაწარმოები, დამახასიათებელი ჩამოთვლილი გმირებისა.

38 გვერდი. ისტორიული პერიოდი უფრო სუსტია.
მართალია, მოჰყავს ისტორიული გმირები: ვახტანგ-გორგასლანი, დავით აღმაშენებელი, თამარ მეფე და ერეკლე მე II-რე, მაგრამ ამ შესანიშნავ ისტორიული გმირების საქებ-სადიდებლად ქართველი ერის მიერ შედგენილი ლექსებიც კი ვერ მოუთავსებია თავის შრომაში. რაც ავტორს არ ეპატიება, მით უმეტეს, რომ აუარებელი მასალა ამ საგანზედ მოეპოვება გან. ხახანაშვილსა რატომ არ ისარგებლა იმით?
დიდ ნაკლს შრომისას შეადგენს შემდეგიც:
არ აქვს ავტორს კენტი სიტყვითაც მოხსენებული თავის შრომაში არც ხალხური ლირიკული ნაწარმოები, რომ სხვა ქართულ სიტყვიერ ქმნილებას: არაკებს, ლეგენდებს და სხვას არ გამოუდგეთ.

თუ სურდა ავტორს სახელმძღვანელოს შემუშავება ძველი მწერლობიდან ე.ი. მე V-თე საუკუნიდან დაწყებული მე XII-ტე საუკუნის დამლევამდე ხსენებული საერო ნაწარმოები უთუოდ უნდა მოეთავსებინა განძრახულ სახელმძღვანელოში. უამისოდ შრომას ეკარგება ფრთა და ღირსება.

42 გვ. "საისტორიო თქმულებანი ძველის და ახალის აღთქმისა"
არ აქვს განმარტებული, თუ რისთვის მოათავსა თავის შრომაში ეს თქმულება და რას წარმოადგენს იგი.

48 გვერდი. ქართული ენა.

ავტორი ბრძანებს: ლურსმული წერა დაედო საფუძვლად ხუცურ ანბანს. ხუცური ანბანი შესდგებოდა სწორე ხაზებით შეთხზილ ასოებიდან და ასოთ მოხაზულობა იქ დაკუთხული იყო; წერის დროს მძიმე გამოსაყენი იყო მძიმე საწერ ასოებს ნელ-ნელა მოესპო კუთხეები და გარდიქნა ადვილ საწერ-მრგვალ ხელად.

ფარნაოზ I-ის დროს ეს მრგვალი ხელი დამუშავებული ყოფილა მწერალთაგან და შემოღებული. მხოლოდ ფარნაოზმა დააკანონა. მაგრამ ხუცებმა არ მიიღეს ეს მრგვალი წერა და შეინარჩუნეს ისევ ძველი, რომლითაც დაწერილი იყო მათი ლოცვები-საღმრთო წერილით.

ავტორის მოსაზრებიდან გამომდინარეობს, რომ დაკუთხული ანბანი-ხუცური და მრგვალი მხედრული ფარნაოზამდის შექმნილა და ფარნაოზს მხოლოდ დაუდასტურებია.

ეს მოსაზრება პატივცემულ ავტორისა სიმართლეს მოკლებულია, რადგანაც ქართული მხედრული ანბანი მე X-ე საუკუნემდის არ ჩანს ხმარებაში ამ დრომდის მარტო ხუცური იხმარებოდა.

მეცნიერულადაც ის დამტკიცდა, რომ პირველად გაჩნდა ხუცური ასომთავრული ანბანი, რომელიც გადაკეთდა დროთა განმავლობაში ნუსხურ ხუცურად და ამ უკანასკნელიდან თან და თანობით წარმოსდგა ახლანდელი ანბანი-მხედრული, რომელიც შემოვიდა ხმარებაში მე X-ე საუკ. შემდეგ ჩვენის ერისა.

56 გვერდი. "ქართული განათლების სავანეები აზიაში".

ავტორს არ აქვს აღნიშნული, თუ როდის დაარსდა სავანეები: იერუსალიმში ჯვრის და აგრეთვე სინას, ქორების და შავ მთებზედ; რა თვალსაჩინო გაკეთდა ამ სავანეებში ქართველების სასარგებლოდ და მოიპოვება მათი შრომანი ახლა თუ არა.

58 გვერდი. " ქართული განათლების სავანეები ბიზანტიაში".

ავტორის მიერ ნათლად არც ათონის სავანის, ამ დიდი კერის ქართველთა განათლებისა, მოღვაწეობაა დახასიათებული. მკაფიოდ არ არის გამოთქმული, თუ რა გააკეთეს ექვთიმემ და გიორგიმ მთაწმინდელებმა; რა მნიშვნელობა ჰქონდა ათონს ქართველებისათვის და ახლა რას წარმოადგენს. გასაგებად

XII. ვეფხის ტყაოსნის შესავალი დამოუკიდებლად უნდა იყვეს განმარტებული. შიგ ორი კარდინალი საკითხია შაირობა და მიჯნურობა. თამარის და რუსთველის სიყვარულს იქ ადგილი არა აქვს, მაშასადამე არც საჭიროა რუსთველის ოცნება ამის გამო. როგორ ჩაესახა ავტორს იდეა პოემისა, ხელ ჩაუჭიდებელია და უადგილოა სახელმძღვანელოში მისთვის ოცნება. / იხ. გვ. III./,

XIII. თხზულების ენას დიდი გამართვა უნდა, რათგანაც ძველი და ახალი სტილი არეულია, კაკოფონია საგრძნობლად სჭარბობს და მრავალი ნეოლოგიზმი მოეპოება, სხვათა შორის, მყუდელი, ძაღლ პირი და სხვა. მყუდელი თუ დაყუდებისაგან სწარმოებს, მაშინ ხმარება დაყუდებული / ბერი /, ვითომც მდუმარედ მყოფი. ძაღლ პირის მაგიერ ზღაპრებში იხმარება ძაღლთა პირი / კანიბალი /.

XIV. შეუძლებელია, წიგნი დაიბეჭდოს ბარნოვის და არა ბარნაშვილის სახელით. შეგნებული მოწაფე რას იტყვის?

II.

ფრიად სასარგებლო იქნება, როგორც სახელმძღვანელო, რომ შესწორდებოდეს მასში მოთავსებული ცნობები ძველი ქართული საერო ლიტერატურის შესახებ. ავტორი უფრო ემხრობა ძველის-ძველ ტრადიციულ ცნობებს, ვიდრე სერიოზულ მკვლევართა აზრებს ჩვენის წარსულისა და მწიგნობრული ცხოვრების შესახებ. იგი უყურადღებოდ სტოვებს ახალის სკოლის სერიოზულ გამოკვლევებს ქართულ-სომხურ ფილოლოგიისა და მწერლობის დარგში, როგორც მაგალითად არის პროფესორი მარრის გამოკვლევა ქართული საერო მწერლობისა და პოეზიის შესახებ. ამით აიხსნება, ჩემის აზრით ის დაძველებული ცნობები, რომლებსაც გვაწვდის ავტორი "ვისრამიანის", "ვეფხის ტყაოსნისა", ამირან-დარეჯანიანისა და სხვა ძველის საერო მწერლობის ნიმუშთა შესახებ. დღეს ყველასათვის აშკარაა, რომ " ვისრამიანი" სპარსელი პოეტის ფარუდდინ ჯორჯანელის ნაწარმოების სპარსულიდან ქართულად თარგმანს წარმოადგენს, ავტორის აზრით კი იგი ორიგინალური ნაწარმოებია, როგორც ამას ფიქრობდნენ ჩვენში სამოციან წლებში შრომის ღირსებას შეადგენს სახელმძღვანელოს დალაგებული, თუმცა სტილის მხრით სუს -

ტი, ენა და სამწერლო ნიმუშების საკმაოდ ვრცელი შინაარსი.

III.

წინასიტყვაობა შრომისა.

2 გვერდი. ავტორი ამბობს: " ქართული ენის სწავლებას აბრკოლებს სახელმძღვანელოების უქონლობაც: ან სულ არ არის წიგნი, ან თუ არის, ვერ არის კლასში სამუშაოდ მოწყობილიო.

ამიტომ გაკვეთილების მიზნად დავსახე: მთლიანად და თან მოკლედ ამომელო გაკვეთილის მასალა, რომ ნაკლებად დართოდა მას ბუჩო- ფრასები; გაკვეთილი დამყარებოდა ლედანს და არამც თუ მთლად ამოეწერნა თხზულების შინაარსი, არამედ ცხად ექმნა სტილიც ავქსონისათ.

4 გვერდი. აი მიზნის მისაღწევად შესდგომია ავტორი თვისს შრომას და მოჰყავს ცნობა, თუ როგორ გაჩნდა ორგვარი დარგი სიტყვითი ნაწარმოებისა-ზეპირი და წერითი და რითი განსხვავდება იგი ერთმანეთისაგან.

6 გვერდი. ამასთანავე აფასებს ამ ნაწარმოებს და ჰყოფს ხანებად თანახმად ადამიანის განვითარების მსვლელობის მიხედვისა.

მაგრამ ძლიერ სუსტობს ავტორის განმარტება, რადგანაც აზრი ნათლად და მკაფიოდ ვერ არის გამოხატული და არც საზოგადო კანონს ემორჩილება; იგი უფრო თავისებურობას წარმოადგენს და მკითხველს გაადვილების მაგიერ უძნელებს გაგებას.

ავტორს ხახანაშვილის შრომითაც / ნაწ. I ქარ. სიტყვი არ უსარგებლნია წესიერად, რომელიც, როგორც ეტყობა ხელში ჰქონია.

ისიც კი ვერ უთქვამს, რომ ეხლაც ჩვენ ქართ. ეკლესიებში იმათი ნათარგმნი და შესწორებული წიგნებით სრულდება ღვთის მსახურება. ხახანაშვილს მშვენივრად აქვს ეს აწერილი.

61 გვ. თვით საქართველოში არსებული მონასტრები"

ქართულ სავანეების ჩამოთვლა აუხსნელად და უდაგოდ უხერხულია.

70 გვ. "იოანნე ბოლნელი და მისი ქადაგებანი"

ავტორს მოჰყავს ბოლნელის ბიოგრაფია და არჩევს ათს ქადაგებას მისას ერთი-ორი მაგალითი სრულიადაც საკმარისი იქნებოდა, მაშინაც კი, თუ ავტორს მარტო სემენარიელები ჰყოლოდა სახეში.

73 გვ. მე XII საუკუნე.

მე XII-ტე საუკუნის პოლიტიკურ და ქონებრივ სიმდიდრეზედ და გონებრივ განვითარებაზედ ავტორს რამე უნდა ეთქვა და შემდეგ დაესახელებინა ამ დროის მწერლები.

შავთელი / და მისი "აბდულ-მესია"/.

ავტორს ამ პოემიდან ამოუწერია ყველა ის ადაგები, რომელიც თამარის და მის მეუღლის საქებად უთქვამს შავთელს და ერთჯგუფათ მოუყრია თავი.

ამნაირად ამოკრეფა და ერთად შეჯგუფება ყველა იმ ადგილებისა, რომელიც თამარ მეფის და მისი მეუღლის ღირსების გამომხატველია, როგორც ავტორს უნებებია, შეუწყნარებელია, რადგანც ნაწყვეტ ნაწყვეტი ფრაზები, უხეიროდ გადაბმული, პოემის მინაარსის გაგებას აძნელებს.

ავტორს ჯგუფ-ჯგუფად უნდა დაეყო მოყვანილი ადაგები ნიშვნელობის მიხედვით. მაგალითად: თამარის პიროვნების გამომხატველი ცალკე;

მისი მღვდამოსილების ცალკე; სათნოების ცალკე და სხვა....

დავით სოსლანის შესახებაც ავრე უნდა მოქცეულიყო.

გარდა ამისა ცალ-ცალკე უნდა გამოეკრიფა პირების და ადგილების სახელები, რომელთაც მიმართავს შავთელი თვისს პოემაში და რომელიც ნათლად გვიხატავს, თუ რა დიდი ისტორიული და გეოგრაფიული განათლებით ყოფილა აღჭურვილი პოემის ავტორი / შავთელი /.

ჩახრუხაძე "თამარიანი"

ჩახრუხაძის პოემის "თამარიანის" შესახებაც იგივე ითქმის, რაც შავთელის "აბდულ - მესიას" შესახებ ვთქვით.

მოსე ხონელი "ამირან-დარეჯანიანი".

ამ მოთხრობის შესახებ ამბობს ავტორი: "ამირან-დარეჯანიანს" საფუძვ

გაკვეთილები ქართული სიტყვიერებიდან.
ნაწილი პირველი.
ვ. ბარნოვი.

სასწავლო სტილის მხატვრულობით განსხვავდება და მიუხედავად ამ სათაურით ბ. ვ.
ბარნოვის მიერ წარმოდგენილი სასახელმძღვანელო შრომა მეთოდიურული მასალა,
მიმდინარე თითქმის მათგანს შესახებ ავტორის საწინააღმდეგო ჩემი შენიშვნა.
დასასრულ მოკლედ აღვნიშნავ, თუ რას შეიცავს ეს შრომა და რას ღირსია.

III.

წინასიტყვაობა შრომისა.

2 გვერდი. ~~მხატვრულობ~~ ავტორი: „ქართული ენის სწავლებას აშუქებს სახელმძღვანელო-ების უქონლობაც: ან სულ არ არის წიგნი, ან თუ არის, ვერ არის კლასში სამუშაოდ მარჯვებელი.

ამიტომ გაკვეთილების მიზანი დავისახე: მომეცა და თან მოკლედ ამეხსნა გაკვეთილის მასალა, რომ ნაკლებად დრო დაეხარჯა მას მოწაფე-ოჯახებში; გაკვეთილი დამუშავებული ყოფილიყო და თუ მომეცა ამოწურულიყო თემების შინაარსი; რამდენიმე ყოფილიყო სტილის ავტორისა.“

4 გვერდი. და ამ მიზნის მისაღწევად შედგენილია ავტორი თავისი შრომის და მოჰყავს ცნობა, თუ რატომ გაიხადა რჩეული დიდი სიტყვიერი ნაწარმოებისა – ზეპირი და წერილი და რითი განსხვავდება იგი ერთმანეთისაგან.

6 გვერდი. ამას თითქმის ავსებს ამ ნაწარმოებს და ჰყავს ხალხი თანამედროვე ადამიანის განვითარების მცოდნეობის მიხედვით.

მაგრამ ძლიერ სუსტია ავტორის განმარტება, რადგანაც არის ნათელი და მკაფიოდ ვერ არის გამოხატული და არც საზღვარი კარგად ემარჩილება; იგი უფრო თავისებურებას წარმოადგენს და მკითხველის გაადვილების მაგიერ უხერხულებს გვაძლევს.

~~ბატონ~~ ავტორს ხალხოსნურის შრომითაც (ნაწ. 1. ქრ. სიტ.) კი არ უკლიაობა-ლია წერილიც, რომელიც, რაჟიც ეფერბა, ხელის ქანია.

7 გვერდი. „ქართული ხალხური სიტყვიერების განვითარებაში“.

ავტორი მოჰყავს სწორია, რასაც დაწერილი გვერდებიც მოწმობს, რომ გამოჩენილი, თუ რაიმე წარმოება მითითებული, გმირული და ისტორიული

ჭურჭლები (ხონა), მაგრამ სიმარტივე და სიადვილე არც ამას აკლია. მოთავ-
სების შესახებ აქვს „ნეკერი მზის-თვალისათვის მაგალითად მოყვანილი-
არ შეუწყნარებია თავი.

37. გვერდ. მოჭიქული (მინიანი) ჭურჭელი გაუქიანურებია 22 გვერდზე; არაბულ-
ჩვა (8) ფერის: ამბრი, ამსრანი, მარჩი, ისაკი, ჩასქამი, მუსნი, ჭაურ-
და ავთანდილი. ამ ფერების შესახებ ამბავს მოგვითხრობს, მაგრამ გადაჭრით
და საჭირო ცნობებს კი ვერ იძლევა. საქართველო ისწავლიდა ჩინეთს არა-
ფერის დახატვიდან-ნახევარად ჩვენს. სამუშაო მასალის ამოწურვებ-
ძნელი და ძვირფასი. ვფიქრობ არ მოიპოვება საუკეთესო ჩინური ნი-
წარმოები, ქმნისხისთვის ჩამოთვლილი ფერებისა.

გვერდ. ლითონეული ჭურჭელი ვერცხ სურათი.
მართალია, მოწყობილს ლითონეული ფერები: ვერცხლ-ოქროსფერი, ლავარ-
ამოჭედილი, თამარ მეფე და გიორგი მე II-ის, მაგრამ ამ შესანიშნავ
ლითონეული ფერების სა ქებ-სადიდებლად ქართველი ერის ბრძენ შე-
ნიშნი ლექსებს კი ვერ მოუთავსებია თავის შრომაში. რაც აქვს არ
ეჭირვება, მით უმეტეს, რომ აუცილებელი მასალა ამ საგანზე მოეპოვე-
ბა. ხახანაშვილის და რომელ არ ასახელებს იმით?

დიდ. ნაწილს შრომისა შეადგენს შემდეგი:
არ აქვს აქვს კერძო საკუთარი მოსაზრებული თავისს შრომაში არც
სადროშო ლითონეული ნაწარმოები, რომ სხვა ქართული საცხენო აღ-
ლოებს: აბჯარს, ლაგამებს და სხვას არ გამოუყენეს.
არც სურა აქვს სახელმძღვანელოს შემუშავება ძველი მწიგნობრი
ე.ი. მე V-თე საუკუნიდან დაწყებული მე XII-ე საუკუნის დამლევამდე
ხელნაწერების სახით ნაწარმოები ყოფილა ერთი მოეთავსებინა კანონიერ
სახელმძღვანელოში. უამისოდ შრომას აკლდება ძალა და ღირსება.
გვერდ. „სამკაული თქმულებანი ძველის და ახალის აღთქმისა".
არ აქვს განმარტებული, თუ რისთვის მოათავსა თავისს შრომაში
ეს თქმულებანი და რას წარმოადგენს იგი.

8 გვერდ. ქართული ენა.
აქვსო მხოლოდ: ლიტერატურული წიგნი დაბეჭდ საკუთრებად ხელნაწერ

ანბანს. ხუცური ანბანი შემდეგშიაც საკმაო ხანგრძლივ შეინახავს არსებობას და
ასეთ მნიშვნელობა იქ დაკარგული იყო; წერის დროს მხოლოდ გამოსაყენები იყ-
ეს კითხვებში. შემდეგ დროთა განმავლობაში გადამწერთა ხელში ამ დაკარგული
მხოლოდ საწერი ასოებ ნელ-ნელა მიიღო კითხვებში და გადაიქცა ადვილ საწერ
მრგვალ ხელად.
ვახტანგ I-ის დროს ეს მრგვალი ხელი დამუშავებული უკვეთილო მწიგნობრობა-
ში და შემოღებული. მხოლოდ ვახტანგმა დაავალა. მეფის ხუცესმა არ
მიიღო ეს მრგვალი წერა და შეინარჩუნა ასევ ძველი, რომლითაც დაწერილი
იყო მათი ლოცვები — სამღვთო წერილი.
ავტორის მოსაზრებით გადმოცემულია, რომ დაკარგული ანბანი — ხუცური
და მრგვალი მხედრული ვარიანტებისგან შექმნილა და ვახტანგს მხოლოდ დაუ-
მკვიდრებია.
ეს მოსაზრება შესაფერებული ავტორისა სამართლიან მკვლევრებულია, რადგანაც
ქართული მხედრული ანბანი მე X-ე საუკუნიდან არსებობს ხელნაწერებში,
ამ დროიდან მოყვა ხუცური ისტორია.
მეცნიერულადაც ის დამტკიცდა, რომ პირველად გაჩნდა ხუცური ასომთავ-
რული ანბანი, რომელიც ქრისტიანობის დროთა განმავლობაში ნუსხური ხუ-
ცურად და ამ უკანასკნელიდან თანდათანობით წარმოდგა ახლანდელი
მრგვალი ანბანი — მხედრული, რომელიც შეიქმნა ხმარებაში მე X-ე საუკ-
უნის შემდეგ ჩვენი ერისა.

56 გვერდ. „ქართული განათლების საუნჯე აზიაში".
ავტორს არ აქვს აღნიშნული, თუ რად დარქმევა საუნჯეთ: იერუ-
სალიმში ჯვრის და აფხაზეთში სინას, ქართველის და შავ მთებზე; რა
თვალსაჩინო ადგილი ამ საუნჯეებში ქართველების სასიქადულო
და მნიშვნელობა მათი შრომისა ახლო-თუ რა.

58 გვერდ. „ქართული განათლების საუნჯე ბიზანტიაში".
ავტორის მიერ ნათქვამ არც ერთი სიტყვა, ამ დიდ კერის ქართვე-
ლთა განათლებისა, მნიშვნელობა დამსახურებული. მაგალითად არ არის
გადმოცემული, თუ რა გავლენის უქონია მას და გრიგოლ-მთაწმინდელებმა;
რა მნიშვნელობა ჰქონდა ათონს ქართველებისათვის და ახლა რა წარ-
მოდგენს. ეგრეთვე არაფერი კი ვერ ვიცით, რომ ვინმეც ჩვენ ქარ-
თველებში იმათი ნათარგმნი და შენარჩუნებული წიგნების სიუხვე

ღვთის მსახურება. ხახანაშვილს მშვენივრად აქვს ახსნილი.

გვერდი. „თვით საქართველოში არსებული მონასტრები"

~~ისტორიულად შეუწყნარებელია თვით ამდენი~~ ქართული სავანეების ჩამოთვლა, რომელნიც აშენებულა და ყოველი ~~მონასტრების ჩამოთვლა წყლის ნაკვეთ~~.

გვერდი. „იოანნე მინჩხელი და მისი ქებანი"

აქვს მოკლედ მინჩხელის მოღვაწეობა და არჩევს ამ ქებებს მისას, რომლის მოციქულისა სიყვარულის საკმარისი იქნებოდა, მაშინ კი, თუ აქვს მოტანილ სამეცნიეროთ წყაროდ სახეში.

გვერდი. მე-XII საუკუნე.

მე XII-ის საუკუნის ჰიმნოგრაფიის და ქართული საეკლესიო და ... რეგ განვითარებაზე აქვს რამე ცნობა ეთქვა და შემდეგ დასახელებულ ამ დროის მწერლები.

შავთელი (და მისი „აბდულ-მესია").

აქვს ამ პოემის ამოხსნის ცდები და აზრები, რომელიც თვით ... ის და მის მკვლევრის საქმედ ყოფილა შავთელის და ღირსეულად მოყვანის თავი.

აშკარად ამოხსნა და წერად შეჯერებულა ცდები ამ აზრებისა, რომელიც თამარ მეფის და მისი მეფობის დიდების განმარტებული, როგორც აქვს ცნობები, შეუწყნარებელია, რომელნიც ნაწყვეტ-ნაწყვეტ ... , რომელიც გადაწყვეტილი, პოემის შინაარსის გაგების აზრით.

აქვს ჯგუფ-ჯგუფად ცნობა დაყო მოყვანილი აზრები ნიმუშების მიხედვით. მაგალითად: თამარის ქებისადმი განმარტებული ცდები;

მისი ძლევამოსილების ცდები; სათნოების ცდები და სხვა...

დავით სოსლანის შესახებაც აქვს ცნობა მოყვანილი.

კარგი ამის ცდა-ცდები ცნობა გამოკვლევა ქებების და აზრების სახელები, რომელიც მიმართავს შავთელი თავის პოემაში და როგორც წარმოდგენილა, თუ რა დიდი ღირსეული და კეთილად განათლებით ცნობილი ამ ქართველი პოეტის ოჯახი (შავთელი).

25

ჩახრუხაძე. „თამარიანი"

ჩახრუხაძის ძეგლის „თამარიანის" შესახებ იგივე ითქმის, რაც შავთელის „აბდულ-მესიის" შესახებ ვთქვით.

მოსე ხონელი. „ამირან-დარეჯანიანი"

ამ მოთხრობის შესახებ ~~[illegible]~~ ავტორი: „ამირან-დარეჯანიანი" საგულისხმო დიდი ძეგლია, რომელიც შექმნა ქართველმა ხალხმა უწინდელ საზოგადოებრივ-ცხოვრების და ყოფის ნაწარმოებელი.

ავტორი არ ასახელებს, თუ რა მიზნით დაწერა ხონელმა ეს მოთხრობა და რა არის გამიზნული მის, და სახელდობრ რას წარმოადგენს იგი; არც რამე დამახასიათებელი მე-XII-ის საუკუნის ქართველი ერის ცხოვრებიდან, თუ არა. ავტორის მასალები სიმწირეშია გახვეული.

99 გვერ. შოთა რუსთაველი. „ვეფხისტყაოსანი"

ავტორის აზრით „ვეფხისტყაოსანი" არ არის ნათარგმნი სპარსულიდან. იგი საკუთარი ქართული თხზულებაა: თვალსაჩინო, სპარსული და ქართული დიდი საგულისხმო ძველი გავრცელებული წინა ამისა სამიჯნურო თხზულებები ვისის და რამინისა. სპარსული გავლენა ეტყობოდა ქართველ მწერლებს, რომლებიც ქართველებში [illegible] მაგრამ სხვა ხალხთა მწერლებს და მათზე სპარსული ლიტერატურისა.

ავტორი თავის აზრში აშკარად ცდება და ამიტომ მისი დასკვნა ქართული ვეფხისტყაოსნის ორიგინალობის შესახებ სიმართლეს მოკლებულია. დიდი ხანია სპეციალისტთა გამოკვლევით და შედარებით უკვე დამტკიცდა, რომ ქართული ვეფხისტყაოსანი ნათარგმნია სპარსულიდან, რომელსაც ძირითადი [illegible].

დასკვნა.

ავტორი ამ თხზულების შესახებ ~~[illegible]~~ [illegible], გარდა იმისა, რომ ის დაუჯერებელია.

დღეს ჩვენ არა გვინდა გვეთქვა ამ საგნისთვის: დიდი, ბევრი ლიტერატურის მიერ აღიარებული და მიღებული, რომელსაც ავტორი არა სცნობს.

ამიტომ უნდა ვთქვა, თუ რას წარმოადგენს ეს წიგნები, ან რომელი ყველა ჩვენი და ნაშრომელი ამითი,

15 ნოემბერი. მათი ხასიათები და ბინა „ვეფხვის ტყაოსანი"

~~ჯოჯო ხასიათები ავტორი~~ [ვ. ბარნოვის აზრით ამ ~~პოემის შესახებ~~.

~~ეს სიტყვები~~: ეს პოემა დამუშავებულია ტარიელის და ავთანდილის შესახებ

შექცეული სიტყვებით თქმულებაზე, რომელიც ძველის ძველად გავრცელ-

ებული ყოფილა დასავლეთ აზიის ხალხში და მათ შორის ქართველებშიც და

ვეფხვის ამ ტიპს, რაც ქართველებში ნათელს სცემდნენ თაყვანსა.

ვერი თავისებური დასკვნა ავტორის მიერ ამ დიდებული თემის შესახებ [illegible]

ვილე შესახებ გამოხატული „ვეფხვის ტყაოსნის" შესახებ ~~აზრი~~ [illegible]

~~რომ ბ. ბარნოვს, სხვათა შორის, ნათელი წარმოდგენა ჰ - XII-ის საუკუნის~~

~~მწერლობაზედაც კი არ ჰქონია~~.

სამწუხაროდ ამ დიდებული პოემის მოყვარულთა თვის შიგნით XXXIX ...

„წინა ნაწყვეტ - დარეჯანის სიყვარულის წინაშე მიწერილი."

სხვა ბევრი ბ. ბარნოვის საზოგადო მოსაზრება კი ვერ ამოუხსნია ამ მეფის

პოემიდან, რაც მის ამოცანას შეადგენდა თვალში.

ბევრი ამისა ზეპირით (~~სიტყვებით~~ ~~ფრაზებით~~) ავტორით ხმარობს, ...

მაგალითად: [illegible]

ნოემბერი თინათინ

2 ნოემბერი ტარიელი

2 ნოემბერი ავთანდილ

ფატმანი

ნესტან

0 ნოემბერი ფარსადან

0 ნოემბერი დავარ

1 ნოემბერი ასმათი

3 ნოემბერი [illegible]

4 ნოემბერი მეფე და სხვა...

2 ნოემბერი. სიყვარული გაუგებარია ყველასი საერთოდ. გვ. 16.

ბოლოს ავტორი ეს შინაარსი ჯერ მეტად ვრცელ დახასიათებით იქნა გაშუ-

ქებინა. დაწვრილებითაც მის სინამდვილეში და შემდეგ წარმოდგენ-

ილი მისწრაფებით გამოცხადებულა.

დასასრულ მაქვს პატივი მოგახსენოთ საისტორიო საზოგადოების შემდეგი: ბ. ვს. ბარნაველის წარმოდგენილს შრომაში არც ერთი მოვლენა არ არის განმარტებული ისე, როგორც ეს სამეცნიერო [illegible]; [illegible] და გარდა ამისა [illegible]; სამწუხაროდ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] XII-ე საუკუნის [illegible] საზოგადოება [illegible] [illegible] [illegible] „[illegible] [illegible]", [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], როგორც [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] საზოგადოების [illegible] [illegible] [illegible] საზოგადოების [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible].

საისტ. საზოგ. წევრი: [illegible]

26 აპრილს 1914 წ.

შენიშვნა [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ბ. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

II

1914

[illegible]

28

[illegible] ვ. ბარნოვის „[illegible]“ [illegible]

[illegible]

[illegible] ვ. ბარნოვის [illegible] „[illegible]“ [illegible]

I.

[illegible]

I. [illegible] (იხ. გვ. 12–13).

II. [illegible] (იხ. გვ. 14).

III. [illegible] (იხ. გვ. 42).

IV. [illegible]

F [illegible]
[illegible]

[illegible] (იხ. გვ. 21). [illegible]

V. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (იხ. გვ. 44, 55)

VI [illegible]
[illegible]

VII. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] (იხ. გვ. 61). [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

VIII [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
(იხ. გვ. 63). [illegible]

IX [illegible]
[illegible]

F [illegible]

[illegible] (იხ. გვ. 66).

X. [illegible] (იხ. გვ. 74).

XI. [illegible] (იხ. გვ. 10[illegible])

XII. [illegible] (იხ. გვ. 111).

XIII. [illegible]

XIV. [illegible]

([illegible])

23. VI. 1914.

ქ. წ. კ. გ. საზოგადოების მთავარ გამგეობას

[signature]

მიღებაა „[illegible]" საზოგადოების 19 10/II 15 წ. № 98

ოქმიდან 14/II 1915 წ. [illegible]

„განათლების" საზოგადოების გამგეობის მიერ

თხოვნა.

„განათლების" საზოგადოების გამგეობა [illegible], რათა [illegible] საზოგადოებისათვის [illegible] [illegible] საზოგადოებისა, [illegible] [illegible] [illegible]

მიღებაა „[illegible]" 19 28/I 15 № 30

ზუგდიდის განყოფილება

ქ. შ.

წერა-კითხვის

გამავრცელებელი

საზოგადოების

№ 5

23 „ნოემბერი 1915 წ.

ქ. ზუგდიდი.

მთავარ გამგეობას.

[signature]

ჩვენ 1914 წ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] სიმღერის [illegible]

[illegible]

[illegible] სიმღერის [illegible]

[illegible]

დაუწერის სიმღერისათვის [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

თავმჯდომ. [illegible]

[illegible]-მდივანი [illegible]

ა. ტ. კ. ვ. სამეურნეო მთავარ გამგეობას

[illegible]

[stamp: „[illegible]" სექცია 19 10/II 15 წ.] № 98

[margin note: [illegible] 14/II 1915 წ. [illegible] ლ. ძ.]

„განათლების" სამეურნეობის გამგეობის მიერ

თხოვნა.

„განათლების" სამეურნეობის გამგეობა [illegible] [illegible], რათა თავის დროზე [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ამ [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] სამეურნეობას, რომის [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] გამგეობამ, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 14 [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] გამგეობის მიერ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible], [illegible] [illegible] 1914 წლის [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ამ [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], რომელ [illegible] [illegible] [illegible].

გამგეობა „განათლების" სამეურნეობისა და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ამიტომ [illegible] მთავარ გამგეობას [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] „განათლების" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible].

„განათლების" გამგეობის თავმჯდომარე: [illegible] [signature]

10 თებერვალი 1915 წელს. მდივანი – [illegible] [illegible] [illegible].

32 ~~30~~

10/11 1915 წ.

10/11 15 წ. № 99

მოხსენება

[illegible] გამგე [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 7-8 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

რი აღზრდის იდეალები წამოაყენეს. თანამედროვე პედაგოგიური მეც-
ნიერება ამ [illegible] [illegible] [illegible], ვინაიდან კაცი, [illegible]
სთქვა მეცნიერებას [illegible] [illegible], საზოგადოებრივი [illegible]
[illegible]. [illegible], [illegible], მხოლოდ ადამიანთა საზოგადოებაში [illegible]
[illegible] და [illegible] [illegible] და [illegible] იდეალები;
მხოლოდ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში [illegible] ადამიანის [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] წარმოდგენა-შეხედულებანი. ამისათვის აღზრდას [illegible]
და [illegible]. დროს [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
საზოგადოებრივ ცხოვრება. ამ მიზნით [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] კულტურულ საზოგადოებას
[illegible] და [illegible], [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible]. [illegible] ეს
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
და [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible], [illegible] მხოლოდ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] საზოგადოებრივ [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible]. და [illegible] ამ [illegible] [illegible] [illegible]

და, რამდენიც არის, შეძენილს ქონებისა, საერთო ყოფილა. ამ [illegible],
ერთი ჯგუფის [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და, [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] ქ. შ. წერა კითხვის გამავრცელებელ
საზოგადოებამ. ჩვენის [illegible] [illegible], რომ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ჩვენი [illegible]
ამ [illegible] [illegible] [illegible], ამის გამო ერთი და-
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] ერთი [illegible] [illegible]-[illegible]
საზოგადოება. ჩვენის აზრით, [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ერთი, [illegible]
[illegible] [illegible] ჩვენი [illegible] [illegible] — ქ. შ. წერა კითხვის
გამავრცელებელი საზოგადოება. ამის გამო [illegible] და [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ამ [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] საზოგადოების ამ [illegible] [illegible] [illegible] ჩვენი [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ჩვენის
აზრით, ერთი [illegible] [illegible] [illegible] საზოგადოებისა.
[illegible] ერთი [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] საზოგადოების [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]

ა. [illegible]
მ. [illegible]

ა. [illegible]
ნ. [illegible]
ი. [illegible]
მ. [illegible]

1915 წ. [illegible] 10.

სავარაუდო ხარჯთ აღრიცხვა ქართულ სამკითხველო სკოლისა 30 მოწაფისათვის.

გასავალი.

სახლის ნაქირავები ფიცრულის და ... საჭიროების ... 73 მან.

ყოველთვიური ხარჯი მასწავლის — 15 მან.

სამკითხველო სკოლის ავეჯი: 30 მოწაფისა მაგიდა და 30 მოწაფისა სკამი — 150 მან.

ერთი შკაფი — 20 მ.

სხვა და სხვა სურათები — 10 მ.

ქართული საკითხი — 10 მ.

სხვა წვრილმანი — 5 მ.

ჯამი — 283 მ.

სამკითხველო სკოლის სახელმძღვანელო წიგნებისთვის წელიწადში — 10 მ.

ორი მასწავლებელი წელიწადში — — 720 მ.

სიმღერის მასწავლებელი — 180 მ.

მოსამსახურე — — 72 მ.

ჯამი — 982 მ.

შემოსავალი

30 მოწაფის სწავლის ფული წელიწადში — — 1350 მან.

ქველმოქმედის ნაწილობრივი ფული წელიწადში — — 120 მან.

ჯამი — 1470 მან.

[illegible]

სას. 35

12/II 1915 წ. №

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობას.

გამგეობის „სასკოლო" სექციის
19 17/II 15 წ. № 109.

[illegible]

წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების, სადაც მასწავლებლის ანნა ნიკაძის

განცხადება.

[illegible] სამეგრელოს [illegible], სად-
[illegible] [illegible], 1914 წლის [illegible]
[illegible] წერა-კითხვის საზოგადოების მა-
სწავლებლად, [illegible], [illegible]
და [illegible].

[illegible] და [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible]

ვიცით [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]
ჯამაგირის, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

ოქტომბერი 9 - 1915 წ.

ძალიან სასწრაფო

გაზეთის „[illegible]“ 1915 24 II 156. № 132

М. В. Д.

МИРОВОЙ ПОСРЕДНИКЪ

3-го ОТДѢЛА

СИГНАХСКАГО УѢЗДА

„19“ [illegible] 1915 г.

№

ქ. სიღნაღი.

ტ. უ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], 138 [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] 22-[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]

№ 7.

„ ... “ სკოლის
175
19 15
III
№ 175

№ 175

მთავარ გამგებელს

ამასთანავე [illegible] [illegible] [illegible] მთავარ გამგებელს [illegible] [illegible]
სკოლის [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] წ 1915 წლის 12 მარტს გამოცა-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], რაც [illegible] [illegible], რომ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible]-[illegible] [illegible] [illegible]-[illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] 14 მარტს. [illegible] IV-ე [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 15 [illegible].

[illegible] სკოლის გამგე ნ. [illegible]

14 მარტს, 1914 წ.
ქ. სიღნაღი.

მასწავლებელი: ნ. [illegible]

ныхъ заведеніяхъ.

ქართველთა შორის
წერა-კითხვის გამავრცელებელი
საზოგადოება

საზოგადოების გამგეობა

№ 187

4 მარტი 1915 წ.

ქ. ტფილისი.

ბატონს სასკოლო სექციის თავ-
მჯდომარეს.

გამგეობამ 3 მარტის მორიგ კრებაზე მიიღო რა მხედველობაში საზოგადოების შემოსავლის რაოდენობა, რაც ყველა სექციათა მოთხოვნილებებს ვერ აკმაყოფილებდა, საჭიროდ დაინახა ბიუჯეტის შემცირება, რასაკვირველია, პროპორციონალურად. თქვენ მიერ რწმუნებულ სექციის განკარგულებაში ნაცვლად 27,125 მანეთისა, იქნება გადადებული შემოსავლიდან 1915 წლის განმავლობაში დასახარჯავად 12,335 მანეთი.

გთხოვთ, რაც შეიძლება მოკლე ხნის განმავლობაში, შეადგინოთ ხსენებული ჯამის ფარგლებში ახალი ხარჯთ-აღრიცხვა და წარმოუდგინოთ გამგეობას არა უგვიანეს 9 მარტისა, რომ შესაძლო იქნეს საზოგადო ხარჯთ-აღრიცხვის შედგენის დამთავრება გამგეობის წევრთა შემდეგ მორიგ კრებაზე.

საზოგადოების თავმჯდომარე: გ. [signature]

მდივანი ვ. [signature]

39

Положеніе о ремесленныхъ отдѣленіяхъ по законамъ 21 Апрѣля 1903 г. и 16 Марта 1904 г. при низшихъ общеобразовательныхъ учебныхъ заведеніяхъ.

„Утверждаю“ 8 ноября 1907 г. За Министра Народнаго Просвѣщенія, Товарищъ Министра О. Герасимовъ.

1) Ремесленнныя отдѣленія открываются въ городахъ и селахъ при низшихъ общеобразовательныхъ учебныхъ заведеніяхъ. Они могутъ находиться въ непосредственной связи съ сими заведеніями и дѣйствовать самостоятельно съ цѣлью профессіональнаго или ремесленнаго обученія какъ бывшихъ и настоящихъ учащихся школы, такъ и вообще лицъ обоего пола, подростковъ и взрослыхъ.

2) Ремесленныя отдѣленія предназначаются для обученія простымъ видамъ ремеслъ по обработкѣ дерева и металла, а также для сообщенія иныхъ профессіональныхъ знаній и умѣній, въ зависимости отъ рода занятій, господствующихъ среди мѣстнаго населенія.

Примѣчаніе: При ремесленныхъ отдѣленіяхъ могутъ открываться съ надлежащаго разрѣшенія постоянные и временные курсы и чтенія для сообщенія свѣдѣній, полезныхъ для промысловъ мѣстнаго населенія.

3) Продолжительность курса обученія въ ремесленныхъ отдѣленіяхъ не закрѣпляется обязательнымъ

срокомъ и устанавливается на мѣстахъ въ зависимо-
сти отъ рода ремесла, степени подготовки учащихся
и цѣли обученія.

Примѣчаніе: Ежедневная продолжительность обученія въ отдѣленіи не должна превышать 8 часовъ для взрослыхъ и 6 часовъ для подростковъ.

4) Занятія въ ремесленныхъ отдѣленіяхъ проис-
ходятъ круглый годъ за исключеніемъ воскресныхъ и
праздничныхъ дней. Перерывы въ занятіяхъ во время
лѣтнихъ и зимнихъ каникулъ устанавливаются въ
зависимости отъ мѣстныхъ условій ближайшими орга-
нами управленія,

5) Пріемъ учащихся производится въ нача-
учебнаго года осенью, а затѣмъ, если имѣются свободны-
мѣста, и въ теченіи года, въ зависимости отъ ро-
работъ и степени подготовленности поступающихъ.

6) Въ ремесленныхъ отдѣленіяхъ кромѣ практи-
ческихъ занятій, проходятся черченіе съ рисованіе-
и могутъ сообщаться свѣдѣнія по техникѣ изучаем-
ремесла или производства, а также и по другимъ им-
ющимъ къ нимъ отношеніе предметамъ.

7) Учащіеся, въ зависимости отъ рода ихъ п-
готовки и цѣли обученія, могутъ быть допущены
болѣе сокращенный курсъ, а равно и къ изуче-
лишь нѣкоторыхъ, а не всѣхъ предметовъ данн-
отдѣленія.

8) Въ задачу обученія полагается систематичес-
прохожденіе пріемовъ ремесла, приноровленное
мѣстнымъ потребностямъ и усвоеніе графичес-
грамотности по отношенію къ изучаемому мастерст-

9) Ремесленныя отдѣленія состоятъ въ вѣдѣ-
учебно-окружнаго начальства.

10) Планы обученія, распредѣленіе учебн-
занятій и правила для учащихся составляются
каждаго отдѣленія завѣдующимъ отдѣленіемъ

соответствіи съ мѣстными условіями и потребностями и утверждаются учебно-окружнымъ начальствомъ.

11) Завѣдываніе ремесленнымъ отдѣленіемъ должно быть поручаемо учителю того общеобразовательнаго училища, при которомъ онъ состоитъ, или особымъ лицамъ, завѣдующимъ отдѣленіями; и въ томъ и въ другомъ случаѣ необходимо чтобы завѣдующій отдѣленіемъ обладалъ спеціальной подготовкой въ объемѣ ремесленныхъ или другихъ промышленныхъ учебныхъ заведеній, или же по своей предшествовавшей практикѣ могъ не только руководить работами, но и преподовать графическія искусства и технику ремесла.

12) Завѣдующіе ремесленными отдѣленіями утверждаются въ должностяхъ директорами или инспекторами народныхъ училищъ, по принадлежности.

13) Устройство внутренняго распорядка отдѣленія, правила расходованія денежныхъ средствъ, введеніе матеріальной и денежной отчетности, а равно и порядокъ избранія и утвержденіе мастеровъ и подмастерьевъ, устанавливаются для каждаго отдѣленія примѣнительно къ мѣстнымъ условіямъ.

14) Ремесленнымъ отдѣленіямъ могутъ выдаваться изъ казны ежегодныя пособія на содержаніе въ размѣрѣ не болѣе 1500 руб. для отдѣленія съ одной спеціальностью и до 1900 руб. съ двумя, при условіи, чтобы изъ мѣстныхъ источниковъ на тотъ же предметъ отчислялось не менѣе 600 руб. на отдѣленіе, независимо отъ числа существующихъ въ немъ спеціальностей.

Примѣчаніе: На устройство и оборудованіе ремесленныхъ отдѣленій могутъ быть отпускаемы казной единовременныя субсидіи на строительныя надобности не свыше 2500 руб. и на оборудованіе не свыше —2400 руб. при двухъ спеціальностяхъ.

15) Доходъ отъ продажи исполненныхъ издѣлій

или отъ выполненныхъ заказовъ составляетъ спеціальныя средства отдѣленія и расходуется на нужды отдѣленія, а также на вознагражденіе лицъ, участвовавшихъ въ исполненіи заказовъ или издѣлій.

16) Открытіе ремесленныхъ отдѣленій на средства казны, общественныхъ учрежденій и частныхъ лицъ разрѣшается Министерствомъ народнаго просвѣщенія.

17) Ремесленныя отдѣленія при училищахъ, содержимыя на счетъ частныхъ лицъ и обществъ, разрѣшается къ открытію попечителями учебныхъ округовъ.

18) Окончательныя испытанія обучавшихся въ ремесленныхъ отдѣленіяхъ производятся въ присутствіи завѣдующаго и мастеровъ школы.

19) Учащіеся, окончившіе полный курсъ ученія, получаютъ о томъ свидѣтельства съ обозначеніемъ изученнаго ими ремесла и степени успѣховъ, въ немъ оказанныхъ.

20) Наряду съ учебными цѣлями, ремесленныя отдѣленія могутъ принимать различныя мѣры для улучшенія мѣстныхъ промысловъ путемъ устройства, съ надлежащаго разрѣшенія, выставокъ издѣлій, инструментовъ, матеріаловъ и показательныхъ работъ, подачей справокъ и совѣтовъ по закупкѣ матеріаловъ, продажѣ издѣлій мѣстной промышленности.

РАСПОРЯЖЕНІЕ

Попечителя округа по поводу Положенія о ремесленныхъ отдѣленіяхъ.

Г. г. директорамъ и инспекторамъ народныхъ училищъ Кавказскаго учебнаго округа.

Законы 21 апрѣля 1903 г. и 16 марта 1904 г., на коихъ обосновано Положеніе о ремесленныхъ отдѣ

леніяхъ, утвержденное 8 ноября 1907 г., были распубликованы въ свое время въ Кавказскомъ учебномъ округѣ (см. Сборникъ распоряженій по К. У. округу, XI т., стр. 103—104, или Цирк. 1903 г., 411 стр., XI т., 526 527, или Цирк. 1904 г., стр 511). Несмотря на весьма значительныя преимущества, предоставляемыя названными законами обществамъ, мѣстнымъ учрежденіямъ и частнымъ лицамъ, однако примѣненія ихъ на практикѣ почти не наблюдалось въ Каквказскомъ учебномъ округѣ до послѣдняго времени за рѣдкими исключеніями*). Изъ бесѣдъ съ лицами, непосредственно прикосновенными къ дѣлу низшаго образованія, я, къ сожалѣнію, имѣлъ случай убѣдиться, что учащему персоналу въ большинствѣ случаевъ и неизвѣстны вышеуказанные законы. Въ нѣкоторыхъ же случаяхъ я усмотрѣлъ неосвѣдомленность касательно учрежденія ремесленныхъ отдѣленій по законамъ 21 апрѣля 1903 г. и 16 марта 1904 г. даже и у лицъ, которымъ поручено руководительство низшимъ образованіемъ въ дирекціяхъ и инспекціяхъ народныхъ училищъ. Послѣдняго рода явленія я склоненъ отнести къ числу случайныхъ и притомъ легко устранимыхъ. Неосвѣдомленность же педагогическаго персонала начальныхъ и городскихъ училищъ относительно законовъ по дѣлу учрежденія ремесленныхъ отдѣленій требуетъ къ себѣ особаго вниманія со стороны начальства дирекцій и инспекцій. Въ виду же частой смѣны ближайшихъ руководителей, особенно начальными училищами, настоитъ непремѣнная надобность въ періодическихъ напоминаніяхъ и разъясненіяхъ завѣ-

*) На основаніи этихъ законовъ мною возбуждены ходатайства объ открытіи въ 1908 г. ремесленныхъ отдѣленій при: Петровскомъ городскомъ училищѣ, при двухклассныхъ училищахъ: Очемчирскомъ, [illegible]енскомъ (Сухумскаго округа). Геленджикскомъ (Черноморской губ.)

дующимъ училищами о всякаго рода мѣропріятіяхъ относящихся къ дѣлу народнаго образованія.

Въ настоящее время, предлагая къ непремѣнному и точному руководству печатаемое одновременно съ симъ вышеназванное Положеніе 8 ноября 1907 г. и объяснительную къ нему Выписку изъ журнала Отдѣла Ученаго Комитета Министерства народнаго просвѣщенія 12 января 1907 г., я признаю необходимымъ преподать Вамъ, М.Г., слѣдующія руководственныя указанія по разсматриваемому предмету:

1) Ремесленныя отдѣленія, какъ предназначаемыя для обученія, главнымъ образомъ, простымъ видамъ ремеслъ и профессіональныхъ знаній, притомъ въ прямой зависимости отъ рода преобладающихъ занятій въ каждой данной мѣстности, могли бы быть организованы по слѣдующимъ, напр., ремесламъ и производствамъ: плотнично—столярному, столярно—токарному, рѣзному, кузнечному, бондарному. конско—телѣжному, кузнечно—слесарному, слесарно—токарному, переплетному, картонажному, портняжному, бѣлошвейному, шапочному, ткацкому, по искусственной окраскѣ мѣховъ, по выдѣлкѣ лайки, по обойному, живописно—малярному, лѣпному, игрушечному, по изготовленію наглядныхъ пособій, гончарному, печному и т. д. Помимо того, отдѣленія могли бы подготовлять рабочихъ по дорожно—строительному дѣлу (такое ремесленное отдѣленіе существуетъ при городскомъ по Полож. 1872 г. учил. въ гор. Череповцѣ, Новгородской губ.) и по несложному ремонту и уходу за сельскохозяйственными машинами—орудіями, а также обучать консервированію плодовъ, овощей и проч., шелководству, шелкомотальному производству, пчеловодству въ связи съ изготовленіями предметовъ этого хозяйства и т. п.

42

2) Продолжительность обученія въ ремесленныхъ отдѣленіяхъ должна быть возможно меньшая, не стѣсняемая какимъ либо обязательнымъ срокомъ хода занятій. Посему въ ремесленныя отдѣленія, особенно при начальныхъ училищахъ, не слѣдуетъ вводить ремеслъ, изученіе которыхъ потребуетъ болѣе или менѣе значительнаго періода занятій.

Въ зависимости отъ спроса, въ ремесленныхъ отдѣленіяхъ даннаго района могла бы вводиться, чрезъ извѣстные промежутки времени, и смѣна обученія разнаго рода ремесламъ.

3) Наиболѣе серьезная постановка рисованія и черченія необходима по преимуществу для ремесленныхъ отдѣленій въ мѣстностяхъ съ ясно выраженнымъ кустарнымъ промысломъ.—Ремесленнымъ отдѣленіямъ, организуемымъ при городскихъ училищахъ, легче осуществить это требованіе, особенно при наличности отдѣльнаго учителя рисованія.

4) Примѣрные минимальные штаты ремесленныхъ отдѣленій въ части суммъ, ассигнуемыхъ изъ казны, могутъ быть выражены такъ:

Наименованіе назначеній.	При одной спеціальности (въ рубляхъ)	При двухъ спеціальностяхъ (въ рубляхъ)
1) За завѣдываніе ремесленнымъ отъдѣленіемъ	150	150
2) Мастеру за обученіе ремеслу, черченію, рисованію и техникѣ ремесла при готовой квартирѣ	600	600
3) Подмастерьямъ при готовой квартирѣ:		
одному	240	—
двумъ	—	480
4) На инструменты	200	300
5) „ учебныя пособія	60	70
6) „ хозяйствен. расходы	250	300
Итого . . .	1500	1900

Частичныя измѣненія въ сихъ штатахъ могутъ быть производимы съ разрѣшенія Попечителя учебнаго округа въ зависимости отъ имѣющихся средствъ и мѣстныхъ условій.

5) Обученіе въ ремесленныхъ отдѣленіяхъ желательно установить безплатное. Заботы же о нуждахъ учащихся и вообще объ улучшеніи хозяйственной стороны этихъ учрежденій могли бы быть возлагаемы на попечительные совѣты при городскихъ по Положенію 1872 г. училищахъ, гдѣ таковые допустимы въ силу ВЫСОЧАЙШЕ утвержденнаго 12 августа 1906 г. мнѣнія Государственнаго Совѣта (см. Сборн. расп. по Кавк. уч. окр., XII т., стр. 232; сравн. тамъ же, стр. 278, распор. Министерства народнаго Просвѣщенія, отъ 27 апрѣля 1907 г.); въ прочихъ же случаяхъ и эти обязанности лежатъ на начальствѣ учебнаго заведенія, согласно §§ 123—132 Инструкціи для городскихъ училищъ.

Соотвѣтственныя заботы о хозяйственной части ремесленныхъ отдѣленій при начальныхъ училищахъ могутъ быть возлагаемы на попечительства, учреждаемыя въ порядкѣ ВЫСОЧАЙШАГО повелѣнія [illegible] марта 1907 г. (Сборн. распор. по Кавк. уч. окр. XII т., 260—262) или согласно распоряженія Намѣстника ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА отъ 29 іюня 1905 г. (Сборн., XI т. 1013 и пр. стр.).

Тип. „Трудъ“ Ф. Мачковской. Мих. пр. 71 Телеф. 11-71

М. Н. П.

Кавказскій Учебный Округъ.

ДИРЕКТОРЪ

НАРОДНЫХЪ УЧИЛИЩЪ

Тифлисской Губерніи.

„4“ Марта 1915 г.

№ 838

г. Тифлисъ.

Завѣдующему Шромским училищемъ.

общ. распр. гр. ср. груз. нас.

Препровождая при семъ 1 экземпляръ Положенія о ремесленныхъ Отдѣленіяхъ утвержденный 8 Ноября 1907 г. вмѣстѣ съ руководственными указаніями къ нему Его Превосходительства, Г. Попечителя Кавк. Учеб. Округа, предлагаю Вамъ тщательно ознакомиться съ таковыми и принять ихъ къ точному руководству при организаціи и веденіи ремесленныхъ отдѣленій.

Директоръ **Крупскій.**

Дѣлопроизводитель **П. Е. Чурсинъ.**

გადაეცა „......" [illegible]
19—

[illegible] 27 [illegible] 1915 წ. № 6.

44

ქართველთა შორის
წერა-კითხვის გამავრცელებელი
საზოგადოება

საზოგადოების ~~გამგეობა~~ [illegible]

№

[illegible] 1915 წ.

ქ. ტფილისი.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

მიღება „15" საქმის
19 8/XII 55 №812

ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების
მთავარ გამგეობას.

[illegible]

ნოქალაქევის [illegible] სასწავლებლის
სამზრუნველოსგან.

თხოვნა.

მიმდინარე წლის 12 ოქტომბერს [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 120 [illegible]
[illegible]
[illegible] 180 [illegible]
[illegible] 1263 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
100–150 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 120 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 180 [illegible]
1263 [illegible]

[illegible] „Memento mori“.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1 [illegible]
2 [illegible]
[illegible]: 3 [illegible]
4 [illegible]
5 [illegible]

1915წ. 5/XII
[illegible]

მდივანი [illegible]

[illegible]

სასკოლო სექციის I9I6 წლის სამოქმედო გეგმის პროექტი.

I. სასკოლო სექციას საჭიროდ მიაჩნია გაუმჯობესებულ იქმნას მასწავლებელთა მდგომარეობა: ამისათვის აუცილებლად საჭიროა: I. გადიდებულ იქმნას მასწავლებელთა ჯამაგირები; 2. დაწესდეს ჯამაგირის მინიმუმი და მაქსიმუმი, 3. დაწესდეს საპენსიო კასა.
2. შეძენილ იქმნას ორ-ორი დღის მიწა ვარიახში და გურამიაანთ კარში სკოლისათვის.
3. აშენდეს სახლი ვარიანისა, საგურამოსი და გომარეთის სკოლისათვის.
4. მიემატოს სკოლის შენობებს გერგეთში, წინარეხში და ყალამშიაში.
5. მოწვეულ იქმნას მეორე მასწავლებელი აცეხში, ვარიახში, წინარეხში, გერგეთში, გომარეთში, ბორბალოშიდა ნავთლუღში.
6. გაიხსნას ახალი სკოლები: I. ახალციხის მაზრაში, ს. კლდეში, მაჰმადიან ქართველებში, 2. ქობულეთის მხარეს, 3. სამეგრელოში /ზუგდიდის მაზრაში ან სამურზაყანოში/ და 4. ქართლში.
7. გამართოს მასწავლებელთა ყრილობა პროგრამისა და სხვა საერთო სასკოლო საქმეების შესახებ მოსალაპარაკებლად.
8. სწავლისთვის ხელსაწყო ნივთები და დგამი მიაწოდოს ისეთ სკოლებს, რომლებიც ამ მხრივ გაჭირვებას განიცდიან; როგორც მაგალ. გერგეთის, ყაოამშის,, ვარიანის, ნავთლუღისა.
9. "დედა ენის" პირველ ნაწილში შეიტანოს საჭირო და აუცილებელი შესწორება.
I0. გამოსცეს სახელმძღვანელოები თავის დროზე და იმ ანგარიშით, რომ I5 მარიამობისთვეს ყველგან და ყველა სახელმძღვანელოების საკმაო რიცხვი იყოს.

ლ. მოცვაძე.

სექციის წევრნი: ალ. მიქაბერიძე. ს. იაშვილი. გ. ხათაძე.
ივ. ზურაბიშვილი. გ. იმნაიშვილი.

სკოლების მეთვალყურე: გ. ბურჭულაძე.

[illegible]

ძმაო ვალერიან!

ამ წერილს გწერ შენ, ჩემო მეგობარო,
[illegible] შენ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] ამ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ნ. ა. მ. [illegible] [illegible]. 21
[illegible] 500 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ნ. ა. მ. [illegible]
[illegible], [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ნ. ა. მ. [illegible].

მოუხმარებელ იმის, რომ [illegible] არის და [illegible] ([illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 65 მანეთი, და — 195 მან[eთი]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] 200 მანეთი [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] და [illegible], რომ [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და
და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], რომ
[illegible] [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] რომ [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] და
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და
[illegible] [illegible]. ([illegible] [illegible] [illegible])
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]: 1) [illegible] [illegible] [illegible]
2) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Сигнахъ через Нижн.-Мачхаани.

Сандро Шаншиашвили.

[illegible]

[illegible]

სასკოლო საქმის ხარჯთ-აღრიცხვა 1915 წლის.

№	სკოლების დასახელება.	მასწავლებლები.	რამდენ წელიწადს მსახურობს.	რამდენი ეძლეოდა 1914 წელს.	რამდენი ეძლევა მიეცეს 1915 წელს: ძირითადი ჯამაგირი.	დამატება.	სულ.
			ასწავლის სკოლაში				
1.	აკაურთის სკოლ.	ქრისტინე ბოჭორიძე 30.	4 წ. – 3 წ.	360	480	24	504
2.	ატენის ,,	ლიზავეტა მარსაგიშვილი 30.	10 ,, – 2 ,,	360	480	,,	480
3.	ბერბუკის ,,	ნატალია მასლოვიშვილი	4 ,, – 1 ,,	360	480	–	480
4	მეჯვრის ,,	ალიკო ტატიშვილი 35.	5 ,, – 5 ,,	420	480	24	504
5	ქვახვრელის ,,	ლიზავეტა აბაშიძე 30.	2 ,, – 1 ,,	360	480	—	480
6.	ვარიანის ,,	ეკატერინე მამულაშვილი	1 ,, – 1 ,,	360	480	—	480
7	ნავთლუღის ,,	მარიამ ჯაჯანიშვილი	4 ,, – 4 ,,	360	480	24	504
8	,,	ბარბარე ზაზანაშვილი (ხელოსან.)	,, – ,,	240	240	42	282
9	საგურამოს ,,	კონსტანტინე სუმბათაშვილი 35.	5 ,, – 4 ,,	420	480	24	504
10	ცხინვალის ,,	ილიკო ხიზანიშვილი	20 ,, – 2 ,,	360	480	—	480
11	,, ,,	ელენე ამილახვარიშვილი 70.	1 ,, – 1 ,,	360	480	—	480
12	,, ,,	მარიამ ხიზანიშვილი (ხელოსან.)	,, – ,,	120	120	—	120
13.	ყარაფილის ,,	ნიკოლოზ მჭედლიძე 30.	2 ,, – 1 ,,	360	480	—	480
14.	წინარეხის ,,	თამარ გოგინაშვილი	15 ,, – 14 ,,	600	480	120	600
15	ვეხის სოფლის	ანნა ბაქრაძე	9 თვისთვის	300	315	—	315
16	სოფ. ... და ...	ბარბარე ჯანაშვილი	9 თვისთვის	300	315	—	315
17	ატოცის		5 თვისთვის	—	175	— 72-91	175 58-33
							7066-33

18. სასწავლო ნივთებისთვის, წიგნებისთვის და წერა-კითხვის ნაწარ 11 სკოლის — 770.

19. სკოლების შენობის ქირა და ... (საგურამოს: ბინა – 84 მ., ... – 72 მ.; ნავთლუღის: ბინა – 180 მ., ... – 36 მ., ... – 60 მ.; ვარიანის: ბინა – 200 მ., ... – 60 მ., ... – 60 მან.) — 752

20. ხელოსნობის სკოლის 70 — 460

21. ნიქოზის სკოლის — 440

22. მასწავლებელთა კურსის ... — 600

23. სკოლებისათვის ... ნივთების შესაძენად — 500.

24 [illegible] [illegible] եւ [illegible] Լսարանի ծախսերու — 300

25 [illegible] Լսարան:

~~[illegible] [illegible] [illegible]~~ — ~~420~~

[illegible] [illegible] " — 360

[illegible] [illegible] " — 300

[illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]), 7 [illegible] — 70

26 [illegible] Լսարան:

[illegible] [illegible] — — — — — — — — }

[illegible] [illegible] — — — — — — — — } 1050

[illegible] [illegible] — — — — — — — — }

27 [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] (40.3.4) — 480

28 [illegible] Լսարան [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] եւ [illegible] ([illegible] – 640 = 40.4.4, [illegible] – 300.4 = 1200, [illegible] [illegible] – 50.4 = 200, [illegible] [illegible] – 50.4 = 200 ռուբ.) — — — 2240

29 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] եւ [illegible] [illegible] ([illegible] – 1200 ռուբ., [illegible] – 300 ռուբ.) — 1500

30 [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible] – 3000 ռուբ., [illegible] – 2000 ռուբ., [illegible] – 1200 ռուբ.) [illegible] — — — — 6200

31 [illegible] եւ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] եւ [illegible], [illegible] ([illegible] – 600 ռ., [illegible] – 900 ռուբ.) — 1500

32 [illegible] [illegible] [illegible] եւ [illegible] [illegible] [illegible] — — 2000

27125

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

1916 წ.

"ჯეჯილი" გამოეწერათ შემდეგ სკოლებსა და ბიბლიოთეკებს:

1. გერგეთის სკოლას.
2. საგურამოს სკოლას.
3. ატენის სკოლას
4. წინარეხის სკოლას
5. ვარიანის სკოლას.
6. ბორბალოს სკოლას
7. აკაურთის სკოლას
8. ყალამშის სკოლას.
9. გომარეთის სკოლას
10. შრომის სკოლას
11. ნავთლუღის სკოლას.
12. გალის სკოლას
13. ვერის საქველმოქმედო სკოლ.
14. აბედათის ბიბლიოთეკას
15. ერთაწმინდის ბიბლიოთეკას
16. მარტყოფის ბიბლიოთეკას
17. ქვიანის ბიბლიოთეკას
18. ხობის ბიბლიოთეკას
19. ქვალონის ბიბლიოთეკას
20. ონტოფოს ბიბლიოთეკას
21. ურიათუბნის ბიბლიოთეკას
22. გომახურის ბიბლიოთეკას.
23. უდეს ბიბლიოთეკას
24. ახალციხის ბიბლიოთეკას.
25. გორდის ბიბლიოთეკას.

52

მოწყალე ხელმწიფევ,
ბ. [illegible]!

[illegible]

[illegible] ცნობები:

1) [illegible],

2) [illegible],

3) [illegible] ამხანაგობისათვის,

4) [illegible],

5) [illegible],

6) [illegible]

[illegible].

[illegible]

[illegible]

1 იანვარი 1916 წ.

25/II 1916 წ.

1925/II/16 წ.

53

ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების გამგეობას.

მის ნიგოზი გაუგზავნეთ ჩემ ძმას ვანოს სოფელში
ყვარელს წიგნები

25 აპრ. 1915 წ.

ნიკოლოზ ყიფიანი ...

[illegible]

ქ. შ. წ. კ. გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობას

მიღებულია „..........." სექციას
19 13/VIII 16

№252.

ტფილისი

უმორჩილესად გთხოვთ გამგეობას ჩაიბაროს [illegible] ([illegible] [illegible] [illegible]): 1/ [illegible] [illegible] [illegible] ცალი, 2/ [illegible] [illegible] - [illegible] ცალი, 3/ [illegible] [illegible] [illegible] ცალი, 4/ [illegible] [illegible]-[illegible] და 5/ 13 [illegible] [illegible] [illegible] ცალი. [illegible] [illegible] [illegible] 5 [illegible] [illegible]. —

[illegible] [illegible] [illegible]

12 აგვისტოს 1916 წ.

[ქარ]თველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების 1916 წლის

შემოსავალ-გასავლის სავარაუდო ანგარიში.

	შემოსავალი	ნავარაუდევია მან.	კაპ.
1	საწევრო გადასახადი	500	„
2	ყულაბებით შეგროვილი	150	„
3	სეირნობის და კონცერტის გამართვით	2000	„
4	განყოფილებათა შემოსავლის 10%	2500	„
5	ტფილისის გუბ. თავად აზნაურობისაგან	5000	„
6	ტფილის. ქალაქის თვითმართვ. ნავთლუღის სკოლის შესანახად	500	„
7	ს. წინარეხის საზოგადოებისაგან ადგილობ. სკოლის შესანახად	80	„
8	სწავლის ფული ნავთლუღის სკოლის მოწაფეთაგან	60	„
9	სხვა და სხვა შემოწირულება	1500	„
10	თავნი ფულის სარგებელი და სასტიპენდიო ძმ. ზუბალაშვილებისაგან	17,100	„
11	წიგნის მაღაზიის შემოსავალი	5,100	„
12	წიგნების გამომცემლობიდან	12,823	53
13	წარსული წლის შემოსავლის ნაშთი	2000	„
14	სურამის მამულის შემოსავალი	1500	„
15	სათადარიგო თანხიდან ბათომის სკოლის შესანახად	947	„
16	ხახანაშვილის თანხიდან ძეგლის ასაგებად და პანთეონის ადგილისათვის	3000	„
	ს უ ლ.	54,760	53

№ № რიგზე	გასავალი	ნავარაუდევი მანეთი.	კაპ.
	I. ადმინისტრატიული სექცია		
1	კანცელარიის ბინის ქირა	600	"
2	საკანცელარიო, საფოსტო, განათება, გათბობა და წვრილმან ხარჯებისათვის	500	"
3	წლიური ანგარიშის დასაბეჭდათ და საზოგ. კრების მოსამზ. საქ. ხარჯები.	500	"
4	ინვენტარის შესაძენად	100	"
5	სარგებ. ქაღალდ. და მომგებიანი ბილეთების დაზღვევა და შენახვა .	350	"
6	ჟურნალ „განათლებას“ დამატებისათვის	200	"
7	ჯამაგირი საქმეთა მწარმოებელს (მდივანს)	1680	"
8	" ბუხჰალტერს	1078	"
9	" გადამწერს	360	"
10	" მაღაზიის გამგეს.	924	"
11	" თანაშემწეს	560	"
12	კანცელარიის მსახურს	350	"
13	მაღაზიის მსახურს	350	"
14	მაღაზიის და საწყობების ბინის ქირა	960	"
15	" დაზღვევა	205	"
16	" პატენტი და სამრეწველო ბაჟი	170	"
17	.. გათბობა, განათება და სხვა წვრილმანი ხარჯი. . .	300	"
18	ი. გოგებაშვილის ანდერძის დავალებით :		"
	ა) ქართულ საბავშო ბაღს	120	"
	ბ) განათლების საზოგად. სკოლას. . . .	120	"
	გ) ქრა-კერვის სკოლას	120	"
	დ) ჟურნალ „განათლებას“	300	"
	ე) ეფემია ინაურს	120	"
	ვ) სტუდ. კონსტანტინე გ. კასრაძეს . .	480	"
	ზ) ი. გოგებაშვილის თანხის გასაძლიერებლად .	880	"
19	სენაკის სკოლას გრ. დადიანის ნაანდერძევი თანხის სარგებელი .	77	76
20	სკოლების და ბიბლიოთეკების მეთვალყურეს ჯამაგირი . . .	1365	"
21	მასვე საგზაო ხარჯათ	600	"
22	ქნ. ოლღა ჭავჭავაძისას ბინის ქირა	300	"
23	დახმარება მწერლებს	240	"
24	ილიას ძეგლის მომვლელს	24	"
25	გრიგ. დადიანის პრემიო	223	75

გ ა ს ა ვ ა ლ ი

გ ა ს ა ვ ა ლ ი	ნავარაუდევია მანეთი	ნავარაუდევია კაპ.	
...ლავის განოფილებას კუპონების ღირებულება	76	95	
...ლომბერიძის საპრემიო	400	„	
...ტიპენდიო ხარჯები (ზუბალ., სარაჯიშ. და ღოღ.)	10,311	78	
...ვრიანთის სკოლას დ. ნაკაშიძის ნაანდერძევი ფულის სარგებელი	117	29	
...ლის აღსრულების ადგილზე ჯვარის დასადგმელად	300	„	
...ქოსინე აღლაძეს დახმარება	300	„	
...მინისტრატიული სექციის განკარგულებაში მოულოდნ. ხარჯებისათვის	1240	„	
...ანაშვილის საფლავზე ძეგლის დასადგმელად	1500	„	
...რთველ მოღვაწეთა პანთეონისათვის შეძენილ სასაფლ. ადგ. ფასში	1500	„	
...სურამის მამულის ხარჯები	1300	„	
...რექტორ-მეთვალყურეს	900	„	32,103 53
	32,103	53	

II. სასკოლო სექცია

მასწავლებელთა ჯამაგირები:

	მანეთი	კაპ.
...ავრთის სკოლის მასწავლებელს	504	„
...ტენის „ „	480	„
...ორბალოს „ „	480	„
...ურგეთის „ „	512	„
...ომარეთის „ „	480	„
...არიანის „ „	480	„
სურამის „ „	512	„
ნავთლუღის „ „	504	„
„ ხელსაქმის მასწავლებელს	280	„
...ულამშის „ „	480	„
შრომის „ „	504	„
„ მეორე მასწავლებელს	480	„
„ ხელსაქმის მასწვლ.	120	„
წინარეხის „ „	568	„
ნალჩიკის „ „	480	„
ზუგდიდის „ „	480	„
...გლის სკოლის ქართ. ენის მასწავლებელს	600	„
„ „ გალობის მასწავლებელს	200	„
ბათომის სკოლის მასწავლ—ს	480	„
...ვერის საქველმოქმ. სკოლის მასწავლ—ს	280	„

№ № რიგზე	გასავალი	ნავარაუდევია მანეთი.	კაპ.	
53	სოფიის და კუკიის " "	315	"	
54	ავლაბრის " "	210	"	9429—
55	**11 სკოლისთვის სახელმძღვანელოების შესაძენად და წვრილმანი ხარჯებისათვის.**	770	"	770—
56	ვარიანის სკოლის ბინის ქირა	250	"	
	" მსახურს " "	60	"	
	" გათბობის	80	"	
57	საგურამოს სკოლის ბინის ქირა	204	"	
	მსახურს	72	"	
58	ნავთლუღის სკოლის ბინის ქირა	240	"	
	" " მსახურს	48	"	
	" " გათბობის	50	"	
59	ბათომის სკოლის შესანახად: მსახურს შეშისა და წვრილმანი ხარჯებ—ს.	467	"	
60	ხელსაწყო ნივთების შესაძენად და სკოლების მოსაწყობად	400	"	
61	მოულოდნელი და საგზაო ხარჯად მასწავლებლებს	270	"	
62	ახალი სკოლების გასახსნელად (ჯავახეთში, საინგილოში და აჭარაში)	1000	"	
63	განათლების გასავრცელებლად გოჩა-ჯიხაიშ და რგანში	427	"	3568—
	ს უ ლ	13767·00		
	III ბიბლიოთეკების მომწყობი სექცია. დახმარება ბიბლიოთეკებს:			
64	ვერისას	200	"	
65	ავლაბრისას	200	"	
66	დიდუბისას	200	"	
67	ნაძალადევისას	200	"	
68	წმინდა ნინოს უბნისას	200	"	
69	ნავთლუღისას	200	"	
70	ატენისას	200	"	
71	წინარეხისას	80	"	
72	შრომისას	80	"	
73	ახალციხისას	80	"	
74	უდისას	50	"	
75	დახმარება სოფლის ბიბლიოთეკებს	400	"	
76	ლექციების და სახალხო კითხვების გასამართავად	400	"	
77	მოულოდნელი ხარჯები ქალაქის ბიბლიოთკების შესანახად	100	"	
78	ახალი ბიბლიოთიკების გასახსნელად (გერგეთში აკაურთაში, გომარეთში და ყალამშაში)	800	"	3390
	IV წიგნების გამომცემელი სექცია	3390—00		
79	სახალხო წიგნების გამოსაცემად	3000	"	3[illegible]
	V სამუზეუმო სექცია			
80	წიგნების ხელთ-ნაწერების და სურათების შესაძენად	250	"	
81	კარადების შესაძენად	100	"	
82	ყდები	300	"	
83	ბინის გათბობის და წყლის	250	"	
84	საკანცელარიო და წვრილმანი ხარჯები	100	"	
85	ჯამაგირი ბიბლიოთეკარს	600	"	
86	" მსახურს	350	"	
87	წიგნების. ხელთნაწერების სამუზეუმო და სხვა ნივთების მეცნიერულად აღნუსხვისათვის და ხელთ-ნაწერების პაგინაციისათვის.	400	"	
88	მოულოდნელი და ფიქრის გორის მოსავლელად საჭირო ხარჯები	150	"	2[illegible]
		2500		
	სულ გასავალი	54760	53	

ნოემ. 1925 57 58

ს. შ. ნ. კ. განათლების სახალხო
კომისარიატს

ვთხოვთ გამოგვიგზავნოთ შემდეგ ნივთები
[illegible] ლაბორატორიისათვის

1. [illegible] 1½ ფუნტი
2. [illegible] ([illegible]) — 3 ფუნტი.
3. [illegible] ([illegible]) [illegible] — 3 ფუნტი.
4. [illegible] [illegible], ან [illegible] — ½ [illegible].
5. [illegible] — — — — 8 ც.
6. [illegible] მილი, [illegible], [illegible],
[illegible] № 20, ½ [illegible] —
7. [illegible] მილი [illegible] — ¼ [illegible].
8. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] — ¼ ″
9. [illegible] მილი [illegible] — ½ [illegible].
10. [illegible] [illegible] მილი [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], ან [illegible]
11. [illegible] მილი [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
და [illegible] მილი [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] —

12. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], N 50, 10 [illegible]

13. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], —— 10 [illegible] ——

14. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

27 [illegible] 19[illegible].

[illegible]

58

ТИФЛИССКОЕ ОБЩЕСТВО
РАСПРОСТРАНЕНІЯ ГРАМОТНОСТИ
СРЕДИ ГРУЗИНСКАГО НАСЕЛЕНІЯ

Правленіе Общества

№ 697

4 октября 1916 года.

Г. Тифлисъ.

Въ Канцелярію ~~ЕГО ВЫСОЧЕСТВА Господина~~ НАМѢСТНИКА ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА на Кавказѣ.

Наблюдателю школъ и библіотекъ Общества распространенія грамотности среди грузинскаго населенія Коллежскому Совѣтнику Григорію Іесеевичу Бурчуладзе, во время разъѣздовъ по губерніямъ и уѣздамъ для ревизіи школъ и библіотекъ Общества часто приходится встрѣчаться съ непреодолимыми препятствіями въ перевозочныхъ средствахъ, что весьма затрудняетъ его дѣятельность.

Вслѣдствіе этого покорнѣйше прошу Канцелярію ЕГО ВЫСОЧЕСТВА Господина Намѣстника ЕГО ВЕЛИЧЕСТВА на Кавказѣ не отказать выдать сказанному Бурчуладзе открытый листъ на безпрепятственный разъѣздъ для ревизіи школъ и библіотекъ Общества, дабы, кого будетъ касаться, оказывали возможное и законное содѣйствіе.

Предсѣдатель Общества
Генералъ отъ Инфантеріи [signature]

Секретарь [signature]

59

№ 635

ა. ჭ. ნ. კ. გამავრცელებლის სახელგამის გამგეს

3/XI

მოხსენება.

ყველასათვის ცნობილია, რომ ცხოვრება გაცილებით ძვირია ქალაქებში, ვიდრე დაბა-სოფლებში. ამის გამო ჩვენს ჯამაგირით აყვანილებს მასწავლებლებს დაბა-სოფლებში ეძლევათ ნაკლები ჯამაგირი. ამიტომ სამინისტრო და სახელმწიფო ადგილობრივ სკოლებში მასწავლებლების მდგომარეობა ყოველთვის მძიმეა და შეუძლებელია გაუმჯობესდეს იგი. ყველაზე ჯამაგირი აქამდე, ავადმყოფობის დროს დაქირავებული ქალაქის მასწავლებლის, სოფლის მასწავლებლის ადგილზე, ჩვენში ამჟამად 25 წლის სამსახურის შემდეგ. ასეთ მდგომარეობაში არის მასწავლებელთა მთავარი ნაწილი.

ნ. კ. სახელგამი ყველა ამას უყურებდა და ამიტომ არის, რომ სოფლის მასწავლებლები ჩვენში არ მიდიოდნენ. ასეთ იყო მასწავლებლები, რომ ჩვენ სკოლებში მასწავლებელს ორი-სამი გაკვეთილები აძლიეს, რაც მთავარ სკოლაში ძლიერ იშვიათი, შესაძლოა ათეული წლებში.

ამიტომ საჭიროა მასწავლებლების მოთხოვნა და სახელგამი ნაწილ-ობრივ სიტყვის გაუმჯობესების შესახებ მიიღოს შემდეგი:

1. მინიმალური ჯამაგირი დაწესდეს 35 მანეთი თვეში. შემდეგ ყოველ 5 წლის ნამსახურებისას ემატებოდეს 75 მან. წლიურად. ამნაირად მასწავლებლის ჯამაგირი 6 წლის წლიდან 495 მან., 11 წლიდან - 570 მან., 16-წლიდან -645 მ. და 21 წლიდან 720 მანეთი. ამჟამად ყოველწლიური ჯამაგირი არის 420 მან., ხოლო უმეტესი 720 მ. წლიურად.
2. გარდა რეგულარული ჯამაგირისა, ხელმძღვანელს ეძლევა 30 მანეთი ხელმძღვანელობისთვის.
3. ამ ტიპის წლის ჯამაგირისა ყველა დაწესდეს როგორც მთავარი გამგეებში, ისე გაკვეთილებით ყველა სკოლაში.
4. გარდა ჯამაგირისა, მასწავლებლებს ეძლევათ ყველა საჭირო ბინა, - ხელმძღვანელს არა ნაკლებ ორი ოთახისა, მასწავლებელს ერთი ოთახი.
5. ამას შემდეგში მასწავლებლები არ გაუძლებენ შეიძლება ყველა სკოლას. თუ ქალაქში მოსამზადებელი, ვინც ათეული გაკვეთილის სამსახური მასწავლებლების ყველა სკოლას მიიღებენ.
6. რაც შეეხება ბინის შენობების იჯარის საჭირო ფარს.

უმორჩილესად ვთხოვ გამგეობას ეს ჩემი მოხსენება განიხილოს

მე [illegible] [illegible] წარმოდგენილ საზოგადოებ- [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible].

წ. კ. საზოგადოების სკოლების ზედამხედველი [illegible]

11 [illegible] 1914 წ.

[illegible]

მაღაზია „——" საზისის
19 5/XI 16წ. №384

60

КАНЦЕЛЯРІЯ
НАМѢСТНИКА
Его Императорскаго Величества
НА КАВКАЗѢ.

Особый отдѣлъ

„1" ноября 1916 г.

№ 5776

гор. Тифлисъ.

Предсѣдателю Общества распростанения грамотности среди грузинскаго населенія.

Вслѣдствіе отношенія Вашего отъ 15 минувшаго октября за № 692, по вопросу о выдачѣ наблюдателю школъ и библіотекъ Общества распространенія грамотности среди грузинъ Кол.Сов. Григорію Іесеевичу БУРЧУЛАДЗЕ открытаго листа объ оказании со стороны административныхъ властей края содѣйствія въ перевозочныхъ средствахъ, при разъѣздахъ его по дѣламъ Общества, Канцелярія, по порученію Помощника по гражданской части Намѣстника ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА на Кавказѣ, имѣетъ честь увѣдомить Ваше Высокопревосходительство, что выдача

1914წ.

просимаго открытаго листа не представляется возможнымъ, въ виду частнаго характера названнаго общества.

За Директора
Завѣдывающій Особымъ Отдѣломъ

За Дѣлопроизводителя

В. Е. У.

СУХУМСКІЙ
ЕПАРХІАЛЬНЫЙ УЧИЛИЩНЫЙ
СОВѢТЪ.

16 „Ноября" 1916 г.

№ 3581

Г. СУХУМЪ.

Въ Тифлисское Правленіе Общества распространенія грамотности среди грузинскаго населенія.

Сухумскій Епархіальный Училищный Совѣтъ, не имѣя въ своемъ распоряженіи ни книгъ церковно-грузинскимъ шрифтомъ |Хуцури| ни денежныхъ средствъ на пріобрѣтеніе такихъ книгъ, покорнѣйше проситъ Тифлисское Правленіе Общества распространенія грамотности среди грузинскаго населенія выслать въ расаоряженіе онаго Совѣта хотя бы 400 экземпляровъ книгъ съ церковно-грузинскимъ шрифтомъ для безплатной разсылки ихъ для чтенія въ церковныхъ школахъ тѣхъ приходовъ, гдѣ богослуженіе совершается на грузинскомъ языкѣ.

Предсѣдатель Совѣта, Протоіерей Г. Кецхуев

Дѣлопроизводитель, священникъ В. Панфиловъ.

[illegible]

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ
საზოგადოების მთავარ გამგეობას.

27/XI 1916.

[illegible]

განცხადება.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
„[illegible]“ [illegible]
ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ
საზოგადოების მთავარ გამგეობას, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

27 ნოემბერი 1916 წ.

[illegible]

[illegible] $\frac{3}{I}$ 1917 წ.
[illegible]
[illegible]

მიღება ,, ... " საქმის
19 $\frac{29}{XII}$ 16 წ. №422

63

[illegible]

ქ. შ. წ. კ. გამავრცელებელი საზოგადოების გამგეობას

[illegible] № 1.

სკოლების ინსპექტორის,

[illegible]

მოხსენება.

[illegible] 1917 წლის 7 იანვრიდან [illegible] [illegible] ქ. [illegible] და [illegible] [illegible] საზოგადოების [illegible] წ. კ. საზოგადოების [illegible] გამგეობის [illegible] [illegible] სკოლების ინსპექტორის მოვალეობას.

[illegible]

28 დეკემბერს 1916 წ.
ქ. [illegible]

ქართული
[...]ველმოქმედო
[...]ზოგადოება.

[...]სათო კომისია.

[...] 1917 წ.
№ 25.

ქ. ტფილისი.
[...] სახლი თავადაზნაურობისა.

ქ. შ. წ.კ. საზოგადოების
მთავარ გამგეობას.

I/ ქართულ საქველმოქმედო საზოგადოების მთ. გამგეობა თავის მხრით უმორჩილესათ გთხოვსთ ყურადღება მიაქციოთ სოფ. ღრელის /ახალციხისმაზრა/ მცხოვრებთა თხოვნას შკოლის დაარსებისათვის. ასეთი თხოვნა, როგორც ვიციოთქვენთან შემოსულია. ღრელის მცხოვრებნი /ქართველი მართმად. და ქართ. მაჰმად./ ჩვენც გვთხოვენ დავეხმაროთ შკოლის გახსნაში, მაგრამ სამწუხაროთ უსახსრობის გამო მათ თხოვნას ვერ ვაკმაყოფილებთ.

2/ მთ. გამგეობის დავალებით უმორჩილესათ ვსთხოვთ წ.კ.საზ. სასკოლო სექციას აჭარის შკოლებისათვის სათანადო პროგრამის შემუშავებას, რაც შეიძლება მალე. როგორც სასკოლო სექციის მოწერილობიდან, მთ. გამგეობის და ბათუმის განყოფილების ოქმებიდან სჩანს პროგრამა უარგისად არის შედგენილი. რუსულ ენის შემოღების შესახებ ხომ ლაპარაკიც არ შეიძლება. ამიტომ გთხოვთ დახმარებას. პროგრამას გვთხოვს სახალხო შკოლების დირექცია.

Грузинское Благотворительное Общество
ქართული საქველმოქმედო საზოგადოება

მდივანი

ქართველთა შორის
წერა-კითხვის გამავრცელებელი
საზოგადოება

საზოგადოების გამგეობა

№

5 იანვარს 1917 წ.

ქ. ტფილისი.

ღრმად პატივცემულო
გრიგოლ იესეს ძევ!

მეექვსე წელიწადია, რაც თქვენ ემსახურებით ქ.შ. წ.კ. გამავრცელებელ საზოგადოებას. ორ წელიწად ნახევარი თქვენ ასრულებდით საზოგადოების საქმეთა მწარმოებლის და მდივნის თანამდებობას, ხოლო I914 წლის იანვრიდან გამგეობამ მოგიწვიათ საზოგადოების სკოლებისა და ბიბლიოთეკების ხელმძღვანელ მეთვალყურედ.

აღნიშნული ხნის განმავლობაში თქვენ ყოველთვის კეთილსინდისიერად ასრულებდით საზოგადოების გამგეობის დავალებას, და საზოგადოთ, ერთგულად ეკიდებოდით თქვენს მოვალეობას. თქვენმა შრომამ ~~კეთილი~~ ნაყოფი გამოიღო: თქვენი სამსახურის დროს საზოგადოების სკოლებისა და ბიბლიოთეკების რიცხვი თვალსაჩინოთ გაიზარდა.

ამას ითვალისწინებს გამგეობა, რომლის ნდობა თქვენ სავსებით გაამართლეთ და გიცხადებთ გულწრფელ მადლობას ერთგულ~~ობისათვის~~ და ნაყოფიერი მუშაობისათვის.

[illegible]

საზოგადოების თავმჯდომარე

[illegible]
1916 წ. N 398.

[illegible] 1917 წ.
165.

ახალციხის განყოფი-
ლების თავმჯდომარეს.

გიგზავნით რა ამასთანავე მღვ. სერაბინ მერაბიშვილის თხოვნას, გთხოვთ არსებითად განიხილოთ იგი და თქვენი აზრი ამის შესახებ მოგვაწოდოთ რაც შეიძლება მოკლე ხნის განმავლობაში.

საზოგადოების მდივანი:

[illegible]

[illegible] 1916 [illegible]

[illegible]

[illegible]			✓
[illegible]			✓
[illegible]			✓
[illegible]	"	"	✓
[illegible]	"	"	✓
[illegible]	"	"	✓
[illegible]	"	"	✓
[illegible]	"	"	✓
[illegible]	"	"	✓
~~[illegible]~~	"	"	
[illegible]			✓
[illegible]	"	"	✓
[illegible]			✓
[illegible]	"	"	✓
[illegible]	—	—	
[illegible]	—	—	✓
17. [illegible]			✓
[illegible] ([illegible])	"	"	✓
[illegible]	"		✓
20. [illegible]	"	"	✓
21. [illegible]	"	"	✓

22. [illegible]

23. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[ქარ]თველთა შორის წერა-კითხვის
[გამავრ]ცელებელი საზოგადოების
[ოზუ]რგეთის განყოფილება

იანვარი, 1917 წ.

№ 4

ქ. ოზურგეთი

გადაეცა „..............“ სექციას
19 21/I 17 წ. №30

68

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... 1917

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ქართველთა შორის წ.-კ. გამავრცელებელი საზოგადოების ოზურგეთის განყოფილება

ქ. შ. წ. კ. გამავრცელებელი საზოგადოების
გამგეობას.

მიღებია „12" სექციას
19 12/V 17წ. №122.

[illegible] 18/V 1917.
[illegible]

[illegible] სკოლის მასწავ-
ლებლის [illegible]

განცხადება.

[illegible]

ჩვენ, [illegible] სკოლის მასწავლებელი, [illegible]

[illegible]

ჩვენ, [illegible] 16 [illegible] სკოლის მასწავლებლებით, [illegible]

[illegible] სკოლის
მასწავლებელი — [illegible]
8 მაისი 1917 წ.

შ–ნკსრ 18/V 1917წ.

[illegible]

გადასა ,, ... " ნომერი
19 18/V 17წ №134.

ქართველთა შორის
წერა-კითხვის გამავრც. საზ.
სენაკის განყოფილება

14 ,, ივნისი 1917 წ

№ 45

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი
საზოგადოების მთავარ გამგეობას.

[illegible] სოფლის განათლება [illegible] და [illegible]
[illegible] სოფლის სწავლის ყველა [illegible]
დაწყებითი სკოლებში [illegible]. ამ მიზნისათვის [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] დაწყებითი სკოლის მასწავლებელთა [illegible]
[illegible] სწავლის [illegible] და [illegible]
[illegible]
მასწავლებელთა კავშირის განყოფილების გამგეობამ [illegible]
[illegible]
მასწავლებლებისათვის კურსები, [illegible], და ამ კურსებზე [illegible]
[illegible] მასწავლებელთა და [illegible]

13/2
[illegible]
13/56

გვარად მოამზადოს იგინი დიდი [illegible] საქმის მოწესრიგებაში.

თანახმად ზემოაღნიშნული კავშირის განყოფილების გამგეობის [illegible], [illegible] კითხვის საზოგადოების [illegible] განყოფილების გამგეობა, [illegible], [illegible] მთავარი გამგეობა ამ საზოგადოების [illegible] და [illegible] [illegible] სწავლის განათლების საქმე, [illegible] ამით მთავარ გამგეობას [illegible] [illegible] ნივთიერი დახმარება გაეწიოს მასწავლებლებს [illegible] კურსების მოწყობაში და [illegible] ხელმძღვანელობით გა-მოგზავნოს ამ კურსებში.

გამგეობის თავმჯდომარე ნ. [illegible]

მდივანი [illegible]

71

[illegible] 18/I 1917.

[illegible] 1000 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible], 20 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

[illegible]

19 8/IV 17 წ.

[illegible]
[illegible].

[illegible]

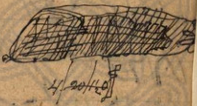

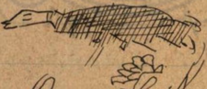

Осуществл. [illegible]

Осуществ. 3/8

გაზეთ „სახალხო"
1917 13/III წ. №98

ქართველთა შორის
წერა-კითხვის გამავრც. საზ.
ხელნაწერ განყოფილება
8 მარტი 1917

№ 20

13/III 1917 წ.

[illegible]

ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების
მთავარ გამგეობას

განცხადება.

ჩვენ ყველასათვის ცნობილია, რომ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ამის გამო, [illegible] 1916 წლის 8 [illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] თავმჯდომარე ს. [illegible]

მდივანი [illegible] [illegible]

ქართველთა შორის
წერა-კითხვის გამავრცელებელი
საზოგადოება

ლანჩხუთის განყოფილების გამგეობა.

№ 76

14 „ [illegible] 191 7 წ.

დ. ლანჩხუთი.

გადაეცა „..........." სექციას
19 24/V 17 წ. № 47

75

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
: 27/VI 1917 წ. [illegible]
№ 18.

გადაეცა „______" სექციას
19 26/VI 17 წ № 165.

76

ქართველთა შორის
წერა-კითხვის გამავრც. საზ.
სენაკის განყოფილება
„22" [illegible] 1917 წ.

№ 61

ქ. შ. წ. კ. გამავრცელებელ
საზოგადოების [illegible]
გამგეობას.

№ 8
[illegible]
[illegible]
26-VI-917.

ამა წლის 15 ივლისიდან ქ. სენაკში იხსნება საზაფხულო კურსები [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]. საზოგადოების [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ამ კურსების [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ნის, [illegible] [illegible] [illegible]-
ს [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]-[illegible].

[illegible] თავმჯდომარე [illegible]. [illegible].

მდივანი [illegible]. [illegible]. [illegible]

[illegible] „ .... " [illegible]
19 21/II 170[illegible]

77

ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების მთავარ გამგეობას

№ 4

[illegible]
21–II–[illegible]

სახალხო [illegible] მასწა-
ვლებელთა კავშირის [illegible]
[illegible] გამგეობისაგან

განცხადება.

სახალხო [illegible] მასწავლებელთა კავში-
რი, რომელიც [illegible] სხვა და სხვა სექციებით, მი-
ზნათ ისახავს [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] და [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible]. ამ მიზნით მასწავლებელთა
[illegible] სექციამ [illegible] ამ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] 50.000 მასწავლებელი. [illegible]
[illegible] და მასწავლებელთა [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] და [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] მასწავლებელთათვის
[illegible] [illegible] [illegible] და [illegible].

[illegible] სექციის გამგეობა, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ამ ხეები [illegible] [illegible]. ჩვენ მიერ
[illegible] [illegible]. ხეებ ამ [illegible]
[illegible] და [illegible] 10.000 მანეთი. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] და [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] და [illegible] [illegible]

წევრები: 1. ა. [illegible]
2. შ. [illegible]
3. მ. [illegible]
4. ნ. [illegible]

28 მაისი 1946

19 11/IX 17წ. N233.

12/IX 1917წ. №21.

ქ.შ.წ.კ.გ. საზოგადოების
მთავარ გამგეობას.

ამიერ-კავკასიის სამოსწავლო ოლქის კომისარიატმა და მასთან არსებულმა საბჭომ შეიმუშავა სკოლის ნაციონალიზაციის პროექტი. პროექტი ამ დღეებში დაამტკიცა ამიერ-კავკასიის საგანგებო კომიტეტმა და საჩქაროთ ტარდება ცხოვრებაში. მაგრამ ნაციონალიზაციის სრული განხორციელება შეუძლებელია, თუ სათანადო ნაციონალური პროგრამები არ იქნა შემუშავებული. ამ მიზნისათვის საჭიროა კომისარიატთან დაარსდეს ნაციონალური სასკოლო საბჭო, რომელმაც უნდა შეიმუშავოს ეროვნული სკოლის პროგრამები, განიხილოს დამზადებული სახელმძღვანელოები, შეიმუშავოს ტერმინოლოგია, იზრუნოს სკოლის ხელსაწყო ნივთების და წიგნების,

დამზადებისათვის.-ნაციონალურ სახკო-
ლო საბჭოს დასაარსებლათ მე მივმარ-
თავ ქართულ კულტურულ დაწესებულებებს,
რომლებიც გამოგზავნიან ორ-სამს დელე-
გატს. თქვენს გამგეობასაც ვთხოვ აირ-
ჩიოს 2-3 დელეგატი საბჭოში გამოსაგ-
ზავნათ. დელეგატების არჩევის დროს
ვთხოვთ. სახეში იქონიოთ, რომ სახკოლო
საბჭოსათვის საჭირონი არიან სპეცია-
ლისტები სხვა და სხვა საგნებისა: ლი-
ტერატურის, ისტორის, ბუნების მეტყვე-
ლების, მათემატიკის,გეოგრაფის, ენები
სა და სხ.

პირველი კრება დანიშნულია პარას-
კევს- I5-ს ენკენისთვეს საღამოს 7
საათზე, ქ.შ.წ.კ.გ. საზოგადოების კან-
ცელარიაში.

კომისარი

[illegible] — სამეურნეო გამგეობას.

12/IX 1917.

[illegible] 12/IX 1917 წ.
[illegible] № 26.
[illegible] 200 მ.

[illegible] „[illegible] სამეურნეო [illegible]" თავმჯდომარისა

თხოვნა.

[illegible] „[illegible] სამეურნეო", რომლის მიზანი [illegible]

[illegible] 1500 [illegible] 1500 [illegible] 25 [illegible]

[illegible] 1000 [illegible]

[illegible]

12 სექტემბერს 1917 წ.

„[illegible] სამეურნეო" თავმჯდომარე [illegible]

[illegible]

[illegible]

მდივანი [illegible]

[illegible]
5/IX 1917 წ. [illegible] № 25.

80

...ბა „————" სექციის
19 23/VIII 17 წ. № 214.

17/X 1917.
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 1) [illegible]
[illegible] 2) [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] 24.
21 [illegible] 1917 წ.

№ 6 26/IX 1917 წ.

ქართულ
[უნივე]რსიტეტის საზოგადოების
კომისია
" სექტემბერი 1917 წ.
N 5.
ქ. ტფილისი.

ქართულ უნივერსიტეტის საზოგადოების წესდება ამ ჟამად გა-
ცემულია ტფილისის ოლქის სასამართლოში სარეგისტრაციოდ.

ამისგამო კომისიამ გადასწყვიტა მოიწვიოს ამა წლის 2 ოქტომ-
ბერს, საღამოს 8 საათზე, ტფილისის სათავადაზნაურო სადეპუტატო
საკრებულოს სადგომში (ფრეილინ. ქ. N II) ხსენებულ საზოგადოების
პირველი კრება.

კრების საგანია- წესდების გაცნობა და საზოგადოების ორგა-
ნოთა თანამდებობის პირთა (გამგეობის და საკონტროლო საბჭოს
წევრთა) არჩევა.

საზოგადოების დამფუძნებელ წევრად ჩაითვლება ყველა ის პირი
რომელიც გადაიხდის ერთდროულად არა უმცირესს 300 მან., ან ყო-
ველწლიურად -25 მან. ხოლო დამხმარე წევრად ის პირი, ვინც ერთ-
დროულად გადაიხდის 100 მან. ან ყოველწლიურად-5მან.

კომისია გთხოვთ აცნობოთ თქვენს დაწესებულების ყველა წევ-
რებს ხსენებულ კრების მიზანი,დრო და ადგილი რათა ვინც მოისურ-
ვებს წინასწარვე ჩაეწეროს ქართულ უნივერსიტეტის საზოგადოების
წევრად.

წევრად ჩაწერა შეიძლება სათავადაზნაურო სადეპუტატო საკრე
ბულოში ილ.ზურაბიშვილთან (ფრეილინის ქ. N II).

კომისიის მდივანი ივ. ჯავახიშვილი

მდივნის ამხანაგი

82

ქართული უნივერსი-
ტეტის საორგანიზაციო
კომიტეტს.

N 368.

8 ოქტომბ 1917

ქ.მ.წ.კ.გ. საზოგადოების გა
გეობამ დაადგინა ჩაეწეროს ქარ-
თული უნივერსიტეტის დამფუძნებე
წევრად, და იხადოს ყოველ წლიუ-
რად 25 მანეთი.

გაახლებთ ამასთან მიმდინარე
წლის საწევრო ფულს 25 მანეთს.

გადოების მდივანი 3. ჭ.

ТИФЛИССКАЯ ГОРОДСКАЯ УПРАВА
1-е ОТДѢЛЕНІЕ
Октября 191 г.
№

Гор. Тифлисъ

2/х 1917.

83

Обществу распространенія грамотности среди грузинъ.

ТИФЛИССКАЯ ГОРОДСКАЯ УПРАВА.

1-е ОТДѢЛЕНІЕ

Училищный отдѣлъ.

„9" Октября 1917 г.

№ 178

Гор. Тифлисъ.

Городская Управа увѣдомляетъ, что 8 мая 1917 г. состоялось постановленіе Временнаго Правительства о переходѣ всѣхъ церковныхъ начальныхъ школъ въ завѣдываніе мѣстныхъ органовъ самоуправленія.

Со своей стороны Управа, для пріема школьныхъ зданій и имущества, организовала Комиссію изъ 12 лицъ въ слѣдующемъ составѣ: 6 представителей городского Самоуправленія, 2 отъ Тифлисскаго Совѣта рабочихъ и солдатскихъ депутатовъ, I отъ О-ства распространеніяграмотности среди грузинъ, I отъ общества распространенія грамотности среди армянъ, I отъ Мусульманскаго культурно-просвѣтительнаго Общества и I отъ Тифлисскаго от

дѣленія Кавказскаго Учительскаго Союза.

Въ виду сего, Городская Управа проситъ незамедлительно избрать 2-хъ представителей от Общества грамотности среди грузинъ. и о послѣдующемъ не отказать увѣдомить .

Членъ Управы Кот

Дѣлопр . учил .отд. Ю. Чиков

84

Въ Тифлисскую Городскую

Управу /Училищный Отдѣлъ/.

11/X 1917 г.

№ 371.

Симъ сообщаю, что въ комиссію по принятію имуществъ и зданій церковно-приходскихъ школъ Правленіемъ Общества распространенія грамотности среди грузинскаго населенія избранъ Ипполитъ Петровичъ В а р т а г а в а, /адресъ: Ваке, Духовная Семинарія, учитель/.

Секретарь Общества:

85

[illegible]
12/XII 1917 წ. [illegible] N 37.

მაღაზია „ ... „საქმის“
19 9/XII 17 წ. N287.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1917 XI/5 [illegible]

87

М. Г. П.

Кавказскій Учебный Округъ
КОМИССІЯ
по управленію [illegible] училищъ
Тифлисской губ.

28 ноября 1917 г.

№ 7174

Гор. Тифлисъ.

Въ Правленіе Общества распространенія грамотности среди грузинскаго населенія.

Комиссія, желая назначить въ Сигнахское Маріинское женское училище, учительницей Ел. Ахметелову проситъ Правленіе прислать ея документы и сообщить-не встрѣчается ли препятствій къ ея назначенію въ названное училище.

Предсѣдатель Комиссіи [подпись]

За Дѣлопроизводителя Ив. [подпись]

15/I.1918.
№ 81.
Препятствий к назначению Елены Ахметеловой в Маг. ж. училище со стороны Правления О. Г. не встречается. Документы [illegible] [illegible]

საქართველოს შინაგან საქ.-მინისტრის გადასახლების
[illegible] კომისიას.

შემოსულია [illegible]
1918 წ. [illegible] №1.
[illegible] 25 [illegible] [illegible]
[illegible].

სოფელ [illegible], [illegible], [illegible]
და [illegible] (ქუთაისის მაზრ.) გადმოსახლე-
ბულთა რწმუნებულისგან, [illegible]
[illegible].

განცხადება.

ჩვენს [illegible] 13 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ნასოფლარები [illegible] [illegible]
სოფელ [illegible] ([illegible] საზოგადოება, ქუთაისის
მაზრ.); ამ სოფელში და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] 8000 [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] ნასოფლარები [illegible], [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] და [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ამ ნასოფლარებს.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] [illegible]: ნასოფლარის [illegible]
[illegible] და [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]-
[illegible] და [illegible]) [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]-
[illegible] [illegible] არ [illegible]; ქუთაისის [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] ამ ნასოფლარების [illegible] [illegible]

1 [illegible] 1917 წ.; [illegible]

[illegible]

[illegible] 1535 [illegible]; [illegible] 3500 [illegible] ([illegible]) [illegible]; [illegible] „[illegible]“; [illegible], [illegible] 1 [illegible] 1917 წ. [illegible] 150 [illegible].

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Действительность подписи указаннаго выше уполномоченнаго селений Цхiсi, Корiети, Боботи и Надзва, Кутаисскаго уезда, К. С. Мгеладзе удостоверяю. 6 янв. 1918 г.

Комиссаръ 10-го участка

[illegible]

90

ქუთაისის განყოფილების გამგეობას.

16/III 1918 წ.

№ 137

ვიგზავნით რა ამასთანავე სოფელ ბობოთის, ციხის, კორიეთის და ნაძვის მცხოვრებლების რწმუნებული კონდრატი მხეიძის თხოვნის პირს, გთხოვთ განიხილოთ ეს თხოვნა და შეძლებისდაგვარად დააკმაყოფილოთ.

ამასთან დავძენ, რომ მთავარმა გამგეობამ თავის მხრივ ,,სამკითხველოს ვადაუწყვიტა წიგნებით დახმარება.

გ. მდივანი:

1/7. [illegible] [illegible]

91

8/V 1917

ქართველთა შორის წ. კ. საზოგადოების
მთავარ გამგეობას.

№ 1
16/V 1918
[illegible] 200

[illegible] [illegible]
16/V 1918 წ. [illegible] № 1

მოხსენება.

[illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] – [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
წ. კ. საზ. მთავარ გამგეობას, რომ [illegible] [illegible]
[illegible] და [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]–
[illegible] [illegible]–[illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]–[illegible]) [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]–[illegible] [illegible]–
[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]–[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 12,000 [illegible]. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]–
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] წ. კ. საზ. მთ. გამგეობას
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]–
[illegible].

[illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

7/5 918 წ.

ПОСРЕДНИЧЕСКОЕ БЮРО
ВСЕРОССІЙСКАГО СОЮЗА ГОРОДОВЪ

Москва, Кузнецкій пер. д. № 3.

Сентября 5-го дня 1917 г.

№ 1217.

Въ программѣ курсовъ, открываемыхъ Союзомъ Городовъ и Московскимъ Обществомъ по подготовкѣ спеціалистовъ земской и городской службы съ осени текущаго года, стоитъ школьное хозяйство.

Обслѣдованіе состоянія этой страны дѣла народнаго образованія было частично выполнено въ 1911 году для Московскаго Съѣзда по народному образованію и для Харьковскаго съѣзда по статистикѣ народнаго образованія. Для указанныхъ курсовъ требуется старый матеріалъ подновить. Не располагая достаточнымъ временемъ для болѣе или менѣе обстоятельнаго и широкаго обслѣдованія формъ школьнаго хозяйства, все же необходимо выявить хотя бы по нѣкоторымъ земствамъ и городамъ, не произошло ли за послѣдніе годы измѣненій въ формахъ школьнаго хозяйства, не изданы ли вновь инструкціи, руководства и пр.

Вслѣдствіе этого Посредническое Бюро убѣдительно проситъ Управу въ самомъ ближайшемъ времени выслать по адресу - Москва, Кузнецкій пер. д. 3, кв. 6 - Посредническое Бюро, слѣдующее:

1/ Формы бланковъ, примѣняемыхъ въ Управѣ, въ школахъ, въ библіотекахъ, при народныхъ чтеніяхъ и пр. /авансовый отчетъ, классный журналъ, приходно-расходная книга, требовательныя вѣдомости, накладная на книги, ярлыкъ склада и пр./

2/ Инструкціи по школьному хозяйству, дѣйствующія по настоящее время.

3/ Руководства для учащихъ по школьному хозяйству.

4/ Фотографіи діаграммы и картограммы, характеризующія школьное хозяйство.

5/ Отчеты и доклады по школьному хозяйству за послѣдній отчетный годъ.

Завѣдующій Посредническимъ Бюро П. К а з а н ц е в ъ.

Секретарь Бюро М. К н о й л е р ъ.

№ 1217

Тифлисъ

Грузинское О-во распространенія грамотности

Харизовый 5 3493

ТЕЛЕГРАФЪ

ТЕЛЕГРАММА

Т1ФЛС ОБЩЕСТВО РАСПРОСТРАНЕНИЯ ГРАМОТНАЗТИ,

Т1ФЛС СУХУМ 2354,21,28,17,59, №

Разр.	Счетъ словъ.		Подано		
	т.				
	сл.	го ч.	м.	пополу	
	ш.				

Принято 26 го 1917 г.

Отъ №637/сух.

Принялъ

Служебныя отмѣтки:

НПРАШУ СПЕШНО ВИСЛАТ УПРАВЕ ПРОГРАМУ ПРЕПОДОВАНИЯ

ДЛЯ НАЦIОНАЛИЗИРОВАННЫХ НАЧАЛЬНЫХ УЧИЛИЩ 2084, 28,СЕНТЯБРЯ 1918,

Н ЧЛЕН УПРАВЫ ПАНИЕВ

[illegible] [illegible]
19/III 1919.
[illegible] [illegible]

94

[illegible] 8 XI 18 წ. № 161

[illegible] [illegible] [illegible] გამგეობას

[illegible] [illegible] 42 ფუთი [illegible], რომ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ხუთ (5) თვეში. [illegible] [illegible]

1918 წ. 8 ნოემბერს

[illegible] „[illegible]" [illegible]
1919 10/III 19 წ. N 41

95

[illegible]
ქუთაისის [illegible]
გუბერნიის [illegible]
[illegible]
„[illegible]"
N 19
1919 წ. „9" მარტს
[illegible]

[illegible] 9/III 1919 წ. [illegible] N 30.

[illegible]
[illegible] სამეურნეო[illegible]

1885 წლიდან ჩვენ სამეურ- [illegible] ქუთაისის [illegible] გუბ- ერნიის [illegible], რომელიც [illegible] [illegible] სამეურნეობის [illegible]. [illegible], რომ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] სამეურნეო [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],

[illegible] [illegible], [illegible] ყოველთვის [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] (~~[illegible]~~) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

[illegible] [illegible] [illegible]: ქ. [illegible] [illegible] ([illegible].) [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] „[illegible]“.

[illegible] [illegible]: [illegible]

მდივანი: [illegible]

ხაზინადარი: [illegible]

წერა კითხვის გამავრცელებელ საზოგა-
დოებას.

96

17 ივნისი 1920 წ.

3/50.

21 ივნ. №13.

მიღებ. 24/VI 1920 წ. №3

ამსთანავე ვატყობინებთ რომ ქ. თბილისში მე[illegible]ეთის ქუჩაზე 29 გაიხსნა ინჟ. ბ თ ვ ა ძ ი ნ ი ს ფაბრიკა, რომელიც ამზადებს მოწაფეებისათვის საჭირო სხვა და სხვა საგნებს მაგალითად: გლობუსებს, კუბიკებს ასოებით, ადამიანის და ცხოველთა აგებულობის ნაწილებს კარტონიდან და სხვა.

მოვახსენებთ რა ამას სავაჭრო-სამრეწველო პალატა თავის მოვალეობად სთვლის აღნიშნოს რომ თუ თქვენ მხარს დაუჭერთ თქვენი შეკვეთებით ამ ახლად დაწყებულ საქმეს, მაშინ უზრუნველ ყოფილი იქნება მისი მომავალი არსებობა და განვითარება, რაც მეტად სასურველია.

სავაჭრო-სამრეწველო
პალატის კომიტეტის
თ ა ვ მ ჯ დ ო მ ა რ ე [signature]

სავაჭრო განყოფილების
გ ა მ გ ე [signature]

ქუთაისის
გუბერნიის
სახალხო მასწავლებელთა დამ-
ხმარე საზოგადოების
ჭიათურის განყოფილება.

5 ნოემბერი 1919 წ.

№ 44

ქ. შ. წ. კ. გ. საზოგადოების
გამგეობას.

ჭიათურის ს. მ. დამ. საზ. [illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]?

სახ. მასწ. დამხმარე საზ. ჭიათურის განყოფილება

ჭიათურის სახ. მა. [illegible], [illegible]
თავმჯდომარე ივ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

19 7/II 21წ. N 28

[illegible] 7/II 21წ. [illegible]

[illegible] 8/II-1921წ. [illegible] N 6.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1921 წ. 3 აპრილი

[illegible]
[illegible]

[illegible],
[illegible]
[illegible]
[illegible]:

[illegible]

ხალხს [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ტფილ. 4/IV 921 წ.
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

26/IV 1921.

[illegible] 13/V 1921 [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

განცხადება.

[illegible] 1635 [illegible]
[illegible] 8773.
[illegible]

[illegible]

1921 წ. 26 აპრ.

[illegible]

5ის/1921

ს.ს.ს.რ. სახალხო
განათლების კომისარიატს.

1/VI 1922წ.

127

წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების მთავარი გამგეობა შუამდგომლობს თქვენს წინაშე დაენიშნოს შესაფერისი პენსია აკლაძის ქვრივს ეფროსინეს, რომლის მეუღლე, განსვენებული დავრე-ჭი დავითის ძე აკლაძე, მსახურებდა მასწავლებლა[d] ხსენებული საზოგადოების სკოლებში 25 წელიწადი.

ვიდრე პენსიის დანიშვნა გადაწყდებოდეს, იქნ[ებ] მა შესაძლო ხ;ნით ერთდროული დახმარება მისცეთ

მთავარ-გამგეობის თავმჯდომარე

მ-ივანი

103

17/ѵ 1925

№ 196

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური
რესპუბლიკის სოციალური უზრუნველყოფის
სახალხო კომისარიატს.

წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების სკოლებში 25 წლის განმავლობაში ნამსახური მასწავლებელი ლავრენტი აგლაძე რომ გარდაიცვალა, დატოვა ქვრივი ეფროსინე და ორი მცირე-წლოვანი ვაჟიშვილი. საზოგადოებამ მიაქცია ყურადღება ქვრივის და მის ობლების გაჭირვებულს მდგომარეობას და დაადგინა საზოგადოების სკოლების მასწავლებელთათვის საპენსიო თანხის დაარსებამდე, ეძლია ყოველწლიურად დახმარება. ამ დახმარების წყალობით და თავის გარჯილობით აგლაძის ქვრივმა როგორც იყო გაზარდა ორივე ვაჟიშვილი ისე, რომ ისინი დღეს ცხოვრობენ თავიანთ შრომით, თუმცა დედას სამაგიეროს ვერ უხდიან მის უზრუნველყოფით. აგლაძის ქვრივი ეფროსინე დღეს უკვე მოხუცებაშია შესული /62 წლისაა/ და აღარა აქვს უნარი შრომისა. საზოგადოების მიერ დანიშნული ყოველთვიური დახმარება-2000მ. ახლანდელი სიძვირის გამო არა ჰყოფნის და ამიტომ განიცდის დიდს გაჭირვებას. ვინაიდან წერა-კითხვის საზოგადოებას არა აქვს საკმარისი შეძლება, რომ ჯეროვნად გაუდიდოს დახმარება, ამიტომ საზოგადოების მთავარ-გამგეობა შუამდგომლობს საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის სოციალური უზრუნველყოფის კომისარიატის წინაშე, რო

ამ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 19 [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

თავმჯდ.: ს. [signature]

მდივანი ვ. [signature]

104

40

წერაკითხვის გამავრცელებელ საზოგა-
დოებას.

19 20/V 21წ. № 68

20 მაისი 1921 г.
78/1130.
3.

ამით გაცნობებთ რომ სოც. უზრუნველყოფის კომისარიატის მიერ ამხ. ა გ ლ ა ძ ი ს ა ს მიეცა I5.000 მანეთი ერთდროული დახმარება.

საქმის მწარმოებელი- [signature]

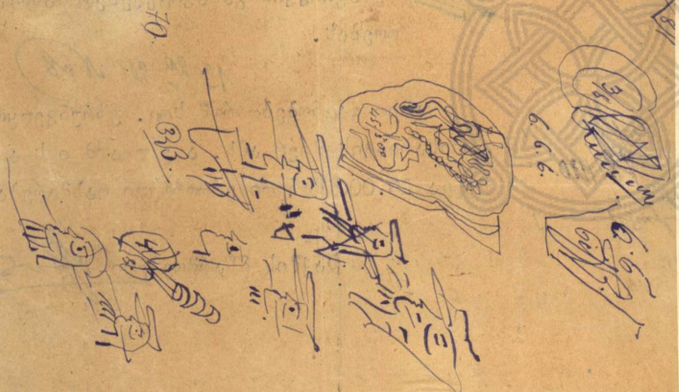

...3 წელს.

105

ს.ს.ს.რესპუბლიკის შრომის
კომისარს.

8/VI 1925.

№ 165

ქ.ტ.წ.კ. გამავრცელებელი საზოგადოების სკოლებში ნამსახური მასწავლებლები და ყოფილი აწ გარდაცვალებული მასწავლებელთა ოჯახები, ლე[illegible]ნე გოგოლაშვილი, ეფროსინე ალადაძისაქვრივი და ნიკოლოზ ჯანაშიას ქვრივი ღებულობენ საზოგადოებიდან პენსიის სახით ყოველ - თვიურ დახმარებას. აღნიშნული პირები ამ ყამადაც ღებულობენ და მარებას მაგრამ ძლიერ მცირედს, რადგან საზოგადოებას საამისო სახსარი არ მოეპოება. ივლიანე გოგოლაშვილი /ლაზმლა დაცემული, შრომის უნარს მოკლებული/ 35 წლის ნამსახური ღებულობს თვეში 60,000 მან. ეფროსინე ალადაძის, ქვრივი, რომლის ქმარი ლავრენტი ალადაძე 25 წელს მასწავლებლობდა, -ღებულობს 6000 მან. თვეში, ელენე ჯანაშია, ქვრივი, რომლის ქმარი ნიკო ჯანაშია 20 წელზე მეტი მსახურებდა -, 6000 მანეთს.

ვინაიდან, როგორც ზევით აღვნიშნეთ, ამ ყამად საზოგადოებას არა აქვს საშვალება არამც თუ გაუდიდოს

ხსენებულ პირებს დახმარება, არამედ ის მცირე-ლის მიღებაც განუგრძობს, საზოგადოების გამგეობა გთხოვთ მიიღოთ მხედველობაში ხსენებული პირების ნამსახურობა განათლების სარბიელზე და დაუნიშნო შესაფერის ყოველთვიური დახმარება პენსიის სახით, რა თქმა უნდა, თუ საზოგადოების საქმეები ნივთიერად გამოკეთდა, თავის მხრივ საზოგადოების გამგეობაც ეცდება დახმარების გადიდებას.

თავმჯდომარე [signature]

გამგეობის წევრი
პასუხისმგ. მდივანი: [signature]

106

ს.ს.ს.რ.
სახალხო განათლების
კომისარიატი

3/VIII № 10109

ქ. ტფილისი

წერა-კითხვის გამავრცელებელ სა-
ზოგადოებას.

(დამატებითი [illegible] № 5)

მთლიანი შრომის სკოლის განყოფილება, პა-
სუხად თქვენი მიმართვისა № 138 გაცნობებთ,
რომ კომისრის განკარგულებით ა გ ლ ა ძ ი ს
ქვრივს ეფროსინეს ეძლევა ერთდროულ დახმარების
სახით/I.000.000 მან./ერთი მილიონი მანეთი,
რომლის მისაღებად საჭიროა გამოცხადდეს ს.გ.
კომისარიატის შრ. სკ. განყოფილებაში.

/გ ა მ გ ე : [signature]
მ დ ი ვ ა ნ ი : მ. [signature]

[illegible] მაზრის [illegible]
[illegible]

19 8/V 23 წ. № 14

[illegible]
[illegible]
[illegible]

განცხადება.

[illegible] (2000) [illegible]

[illegible]

1923 წ. 8 [illegible]

108

15/VI 1923 წ
N 46.

მ ო წ მ ო ბ ა.

ამით ვადასტურებთ, რომ ამის წარმომდგენი ქვრივის ეროსინე აგლაძის მეუღლე ლავრენტი დავითის ძე აგლაძე მსახურებდა მასწავლებლად წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების სენაკის ქართულ სკოლაში და სხვა სკოლებში 25 წელიწადი. გარდაიცვალა 1918 წელს. 1921 წლამდე საზოგადოება აძლევდა ქვრივს ყოველთვიურ დახმარებას, ხოლო ხსენებული წლიდან უსახსრობის გამო ეს დახმარება მოესპო.

გამგეობის წევრი

საქმის მწარმოებელი [signature]

ნების გამომცემელი
გამავრცელებელი
რთველთა საზოგადოება
"2" ივნისი 1923 წ.
№ 45.
. თბილისი.

ს.ს.ს.რ. სახალხო განათლების კომისარიატს.

წიგნების გამომცემელი და გამავრცელებელ ქართველთა საზოგადოების გამგეობა გთხოვთ დაუნიშნოთ პენსია ლავრენტი აგლაძის ქვრივს ~~[illegible]~~ ლევანის ასულს აგლაძისას.

ამასთან დავსძენთ, რომ განსვენებული ლავრენტი დავითის ძე აგლაძე მსახურებდა ~~წ.კ.გ.საზ.~~ სკოლებში 25 წელიწადი ზედმიწევნით პატიოსნათ. გარდაიცვალა 1913 წელს სამსახურში ყოფნის დროს.

თავმჯდომარის მაგიერ

საქმის მწარმოებელი

110

12/VII 23 წ. № 21.

ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების გამგეობას.

12/VII 1923

განცხადება.

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

1923 წ. 12 ივლ.

111

№ 235 18

ს. ს. ს. რ.
სახალხო განათლების
კომისარიატი.

16/XI 1925 წ.
№ 1069 10495
ქ. ტფილისი

წიგნების გამომცემელ ამხანაგ. ქარ
ველთა საზოგადოებას.

თქვენ შუამდგომლობაზე I8|ა-დან № 37 ივანე ჯალიაშვილისათვის ჲ ეფრო-სინა აგლაძისთვის პენსიის და-ნიშვნის შესახებ უარი ეთქვათ.

საქმეთა მმართველი

მდივანი

112

1/IV 1923 წ

№23

მ ო წ მ ო ბ ა.

ეძლევა ეს ქ. ხონის საოსტატო სემინარიაში კურს დასრულებულს მასწავლებელს ლავრენტი დავითის ძე /იგივე კონსტანტინესძე/ ძ ი ძ ი გ უ რ ს მას შინა, რომ იგი 1913 წლის 8 ოქტომბრიდან იყო დანიშნული ლი-ი გომარეთის ქართული სკოლის გამგედ სადაც დაჰყო 1916 წლამდე, უკანასკნელი წლიდან 1917 წლის იანვრამდე მსახურობდა ქალ. არმავირის ქართული სკოლის გამგედ, 1918 წლის იანვრიდან დანიშნული იყო წინამძღვარიანთკარის ოთხკლასიან სამეურნეო სასწავლებელში ზოგადი საგნების მასწავლებლად სადაც დაჰყო 1921 წლის მარტამდე. ამ ხნის განმავლობაში იგი ითვლებოდა საუკეთესო მასწავლებლად, რასაც ვამოწმებთ ხელის მოწერით და საზოგადოების ბეჭდის დასმით.

თავმჯდომარის მაგიერ

გამგეობის წევრი:

საქმის მწარმოებელი

9/VIII 1923 წ.

№ 58

მ ო წ მ ო ბ ა.

ამით ვადასტურებთ, რომ ამის წარმომდგე-
ნი კონსტანტინე იოსების ძე სეხნიაშვილი
მსახურობდა მასწავლებლად წერა-კითხვის
გამავრ-ცელებელი საზოგადოების ქართულ სკოლებ-
ში: სოფ. საგურამოში /დუშეთის მაზრაში/
და გომარეთში /ბორჩალოს მაზრა/ I908 წლი-
და I9I7 წლის იამდევამდე.

გამგეობის წევრი ვ. [signature]

საქმის მწარმოებელი ა. [signature]

114

31/VIII 1923 წ.

№ 60.

მ ო წ მ ო ბ ა.

ამის წარმომდგენი ამხ. გრიგოლ ცარასის მ ა ჭ ა ვ ა რ ი ა ნ ი 7 წლის განმავლობაში მასწავლებლობდა ქ.შ.წ.კ. გამავრცელებელ საზოგადოების კავკავისა და სხვა სკოლებში და ითვლებოდა საუკეთესო მასწავლებლად, რასაც სათანადო ხელის მოწერით და ბეჭდის დასმით ვადასტურებთ.

თავმჯდომარე

მდივანი

115

26/XI 1923 წ.

№ 84

მ ო წ მ ო ბ ა.

ამით ვადასტურებთ, რომ ამის წარმომდგენი ნადეჟდა თადეოზის ასული დეკანოზიშვილი მსახურობდა ქ.შ.წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების პირველ სახალხო ბიბლიოთეკაში 1898 წლიდან 1908 წლამდე, და აღნიშნული ხნის განმავლობაში თავის მოვალეობას კეთილსინდისიერად და პირნათლად ასრულებდა.

გამგეობის წევრი [signature]

საქმის მწარმოებელი [signature]